Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 194 Kraków, środa 27 sierpnia 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt

Naczelny redaktor: Konstanty Srokowski

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 4
Telefon Nr. 4490
Konto czekowe P. K. O. Nr 152670
Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zł. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł.

Cena numeru 15 groszy

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45.
Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.

Administracja: ulica Batorego 10, parter
Telefon Nr. 35-99
Konto czekowe P. K. O. Nr 152670
Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Treść numeru:

Telef. 4301 Telef. 4393
Kraków, ulica Gertrudy 2.

Atak na więzienie w Sofji

Tłum uwolnił 40 przywódców stronnictwa agrarjuszy, skazanych na śmierć. Zlynczowanie 4 żołnierzy

Sofia. (Tel. wł). Dziennik „Opinion" wychodzący w Salonikach zamieszcza wiadomość, z Sofii, jakoby tłum zaatakował tam więzienia i uwolnił siłą 40 członków stronnictwa agrarjuszy, skazanych na śmierć przez trybunał wojenny. Wedle tegoż dziennika miano przytem zlinczować 4 żołnierzy i 2 oficerów.

Autonomja dla Chorwacji

Wiedeń. (Tel. wł). „Neue Freie Presse" donosi z Zagrzebia: Wedle rozporządzenia, które okazało się wczoraj wieczorem w pismach, wprowadzona została z powrotem, zniesiona swego czasu autonomja Chorwacji i Slawonji.

Sukces Herriota

Prasa francuska o ostatnich sukcesach premjera Herriota

Paryż. (Tel. wł). Nieznaczna tylko część prasy omawia wynik wczorajszego głosowania w Izbie. Pisma lewicowe stwierdzają, iż Herriot osiągnął wielki sukces, który jak zaznacza „Ere Nouvelle" mógłby być znacznie łatwiejszym do osiągnięcia, gdyby premier nie był się zdecydował z całą lojalnością wspomnieć o wszystkiem, co nie zostało osiągnięte, a co dopiero należy osiągnąć.

Generał Dawes rozpoczął kampanję wyborczą

Wiedeń. (Tel. wł). „Neues Wiener Tagblatt" donosi z Nowego Jorku: Generał Dawes rozpoczął już kampanję wyborczą. W pierwszej mowie wyborczej oświadczy on, że tylko przez plan nazwany jego imieniem oraz przez oficjalną współpracę Ameryki można oprzeć pokój Europy i świata na trwałej i dającej gwarancje pewności, podstawie.

Ofenzywa hiszpańska w Maroku

Madryt. (PAT). Wojska hiszpańskie przeszły w okolicy Doma do ataku zadając nieprzyjacielowi wielkie straty. W walkach tych zginęło 5 oficerów hiszpańskich.

Madryt. (PAT). Na całym froncie marokańskim walki trwają dalej.

U progu nowego roku szkolnego

Kraków, 26 sierpnia.

(=) Za dni parę skończą się wakacje i młodzież fizycznie pokrzepiona powróci na ławy szkolne. Przed rodzicami jednak względnie przed dorosłą młodzieżą, która ukończyła już szkoły średnie, otwiera się u progu nowego roku szkolnego trudne zagadnienie wyboru zawodu a co zatem idzie kierunku zawodowego wykształcenia. Nad zagadnieniem tem, związanem organicznie z całokształtem socjalnego i gospodarczego życia danego kraju warto się bliżej zastanowić.

„The right man of the right place" jest naczelną zasadą tayloryzmu, zasadą, która reguluje porządek rzeczy na drugiej półkuli i bodaj czy nie było podwaliną ekonomicznego rozwoju i dobrobytu Nowego Świata. Amerykanie i Anglicy dawno już zrozumieli doniosłość właściwego wyboru zawodu a nawet potrzebę stworzenia organizacji, ułatwiającej trafny wybór przyszłego zawodu. W roku 1908 powstała w Bostonie pierwsza publiczna poradnia dla rodziców, kierowana przez najwybitniejszych pedagogów. Obecnie poradnie takie istnieją we wszystkich miastach Anglji i Ameryki.

W czasie wojny i w dobie powojennej rozwinęły się niesłychanie poradnie tego rodzaju, przedewszystkiem w Niemczech. W Hamburgu istnieje od lat kilku poradnia dla młodzieży szkolnej pod mianem „Arbeitsgemeinschaft für Psychologie der Berufseignung", w Berlinie znajduje się takich poradni kilkadziesiąt. Organizacje poradni niemieckich w miarę swego rozwoju przekroczyły swe pierwotnie zakreślone granice kompetencji i rozciągają swą działalność nietylko na młodzież szkolną, lecz wogóle na obywateli państwa, stojących przed wyborem zawodu. Przy wielu fabrykach w Niemczech istnieją nawet specjalne, t. zw. „psychotechniczne laboratorja", w których badane są właściwości intelektualne i fizyczne zgłaszających się do pracy, i odpowiednio do rezultatów tych badań dokonywany jest przydział pracy. W księstwie Hessen istnieje nawet ustawa, w myśl której w miejscowościach, liczących ponad 20.000 mieszkańców mają być obowiązkowo tworzone poradnie dla wyboru zawodu.

W Austrji ministerstwo opieki społecznej w roku 1921 powołało do życia specjalną komisję, która przystąpiła energicznie do tworzenia na wzór amerykański poradni dla wyboru zawodu. Dziś we Wiedniu np. nauczyciele i profesorowie sami prowadzą swych uczniów do takich poradni, w których zdolności uczniów poddawane są badaniom i ocenie i młodzi klienci zaopatrywani w światłe rady i wskazówki. Szwajcarja instytucje poradni doprowadziła do doskonałości, a w Zurychu, Bazylei i St. Gallen istnieją świetnie wyposażone organizacje doradcze, utrzymywane z funduszów publicznych. We Francji od roku 1921 działa komisja ministerstwa pracy i opieki społecznej, która wspólnie z Izbami przemysłowemi i handlowemi kieruje czynnościami poradni dla wyboru zawodu. W ostatnim czasie również we Włoszech, Holandji i Belgji jest w toku wytężona akcja w tym kierunku.

U nas niestety ta dziedzina społeczna leży odłogiem. Ani min. oświaty pod nieudolnym kierownictwem p. Miklaszewskiego, któreby winno podjąć odnośną inicjatywę, ani społeczeństwo samo nie podjęło w tym kierunku niczego. Nie potrzeba chyba udowadniać szeroko, że zwłaszcza u nas zachodzi nagląca potrzeba stworzenia tego rodzaju poradni dla wyboru zawodu, któreby bodaj w części usunęły szkodliwe dla całokształtu naszego życia dysproporcje, zachodzące np. pomiędzy masową produkcją inteligencji zawodowej, słusznie dzisiaj nazwanej inteligentnym proletarjatem a brakiem fachowców, inteligentnych kupców handlowców, rzemieślników itp. Znanym jest aż do przesady fakt, że np. Małopolska produkowała i produkuje w dalszym ciągu nadmiar inteligencji zawodowej, która nie mogąc znaleźć pola działania, w zawodach wyzwolonych, powiększa szeregi armji urzędników.

Czas zawrócić z tej drogi. W niepodległej Polsce czekają naszą młodzież wielkie zadania. Ona ma położyć podwaliny pod ekonomiczny dobrobyt państwa i własnemi siłami wydźwignąć kraj na ten poziom rozwoju gospodarczego a temsamem i politycznego, na jakim znajdują się już mocarstwa zachodu. W tym kierunku też należy wyszukać siły i talenty drzemiące w naszem młodem społeczeństwie. Poradnie dla wyboru zawodu, mogą być w tym kierunku dla rzesz młodzieży, stojącej u progu nowego roku szkolnego, najlepszymi drogowskazami.

Rzucając myśl tworzenia u nas wzorem zagranicy poradni dla wyboru zawodu, zaznaczamy, że pismo nasze otworzy specjalną rubrykę szkolną i udzieli na swych łamach chętnie gościny wszelkim pomysłom, dotyczącym zarówno poruszonego w dzisiejszym naszym artykule tematu, jak i spraw szkolnych w ogólności.

Reorganizacja rumuńskiej floty wojennej?

Wizyta admirała Beatty na wodach rumuńskich

Bukareszt. (AW). Dowódca angielskiej floty morza Śródziemnego admirał Beatty przybył do Konstancji na pokładzie reprezentacyjnego okrętu wojennego. Urzędowo komunikują, że wizyta admirała Beatty nie ma charakteru politycznego. Niektóre jednak dzienniki jak naprzykład „Adeverul" przypuszczają, że celem wizyty admirała Beatty,ego jest sprawa **reorganizacji rumuńskiej floty wojennej oraz sprawa budowy okrętów liniowych.**

Bukareszt. (Tel. wł). Rumuńskie władze wojskowe wydały rozkaz pogranicznym statkom, nakazujący współpracę z **bułgarską flotą pograniczną** przy patrolowaniu wybrzeży morza Czarnego. Zarządzenie to wydane zostało w związku z przemytnictwem broni i amunicji, którą władze sowieckie potajemnie wysyłają do Rumunji i Bułgarji.

Strajk w porcie gdańskim trwa nadal

Jedynie robotnicy budowlani powrócili do pracy

Gdańsk. (AW.). Interwencja komisyj wyłonionych przez senat dla złagodzenia strajku w porcie **nie wydała żadnych wyników.** Robotnicy odrzucili wniosek komisji, nie chcąc nad tem nawet głosować. Równocześnie robotnicy chrześcijańsko - socjalni i socjaliści wystąpili bardzo energicznie **przeciwko próbom komunistów, co do wywołania strajku powszechnego w Gdańsku.** Pomiędzy komunistami a resztą organizacyj robotniczych rozpoczęła się ostra walka. Dziś zakończył się strajk robotników budowlanych. W rezultacie osiągnęli robotnicy podwyżkę 1.27 groszy za godzinę pracy oraz pewne ustępstwa w sprawie urlopu.

Kongres wszystkich wyznań

W kongresie weźmie udział 45-ciu proroków i reprezentanci 300-tu wyznań

Londyn. (Tel. wł). Z inicjatywy rządu angielskiego, odbędzie się podczas zamknięcia wystawy w Wembley **kongres wszystkich wyznań religijnych,** jakie mają wyznawców na terenie imperjum brytyjskiego, prócz chrześcian. Kongres trwać będzie 7 dni, podczas niego odbywać się będą wiele zebrania religijne. W kongresie weźmie udział około **45 proroków religijnych.** Obecni będą przedstawiciele **300 różnych sekt religijnych Indji.** Wielkie trudności wywołało zgłoszenie się szeregu sekt heretyckich, z któremi mahometanie nie chcą obradować.

Starcia monarchistów z republikanami w Zagrzebiu

Zagrzeb. (PAT). W czasie manifestacji monarchistycznej urządzonej tu przez Sokołów przyszło do starcia z Sokołami chorwackimi, którzy urządzili demonstrację republikańską. W mieście ogłoszono stan oblężenia. Na głównych ulicach i placach ustawiono karabiny maszynowe. Ulicami przeciągają liczne patrole wojskowe.

Rokowania nacjonalistów niemieckich z ludowcami

Berlin. (PAT.). „Berliner Tageblatt" dowiaduje się, że niemieckie stronnictwo ludowe usiłowało nawiązać kontakt z nacjonalistami. W rokowaniach tych nacjonaliści położyli nacisk na to, że w razie wstąpienia ich do rządu, muszą otrzymać stanowisko kanclerza. Rokowania nie doprowadziły do żadnego wyniku. Próby czynione ze strony Centrum również nie dały rezultatu, gdyż centrowcy absolutnie nie zgodzili się na to, aby miejsce Marksa zajął nacjonalista.

Kooperatywy prywatne w Rosji

Moskwa. (PAT). Centralny komitet wykonawczy udzielił wszystkim osobom pracującym w rolnictwie i związanych z niem przemysłach prawa zakładania kooperatyw związków i rad. Po rewolucji październikowej bolszewicy rozwiązali wszystkie prywatne kooperatywy, stworzyli natomiast państwowy system współdzielczy.

Rozbrojenie w praktyce

Londyn. (AW.). Z Tokio donoszą iż koła wojskowe rozpoczęły energiczną kampanję przeciwko projektowanemu **zmniejszeniu armji japońskiej do 7 dywizyj.** Kampanja kół wojskowych jest o tyle owocna że prace nad budową okrętów wojennych, które zostały przerwane na skutek rozporządzenia rządu, zostały na nowo podjęte. Eksperci wojskowi wykazali bowiem, że koniecznem jest uzupełnienie floty japońskiej przez kilka nowych jednostek, które zniszczone zostały podczas ostatniego trzęsienia ziemi.

Antypolska akcja wschodnio-małopolskich ukraińców

Lwów. (Tel. wł). Wschodnio małopolskie ukraińskie koła polityczne oczekują z niecierpliwością zgromadzenia Ligi Narodów ze względu na możliwość poruszenia na niej sprawy mniejszości narodowych w Polsce. Zebraniem materjałów oskarżających Polskę o rzekome niewykonanie zobowiązań wobec **mniejszości narodowych** w myśl dodatkowych protokołów do decyzji Rady Ambasadorów w Paryżu dnia 13-go marca 1913 r. zajął się gorliwie Petruszewicz, on też czyni starania, aby wyszukać kogoś z delegatów Ligi Narodów, któryby zechciałby się podjąć poruszenia tej sprawy.

Parlament francuski o traktacie lozańskim

Paryż. (PAT.). Na nocnem posiedzeniu Izby deputowanych, kontynuowano dyskusję nad ratyfikacją traktatu lozańskiego. Liberał Cronzseau **żałuje, iż system kapitulacji nie został zatrzymany** na obszarach podlegających mandatom. Mówca zaniepokojony jest położeniem Francuzów w Palestynie i uważa, że mandat wielkiej Brytanji nad Palestyną jest zdaje się skierowany przeciwko Francji, którzy w ten sposób stali się cudzoziemcami, podlegającymi ustawom angielskim.

KWESTJA TURECKA KWESTJĄ... NAFTOWA.

Paryż. (PAT.). Podczas dyskusji nad projektem ustawy o ratyfikacji traktatu lozańskiego, sprawozdawca Milhaud oświadczył, iż kwestja turecka z punktu widzenia międzynarodowego jest dalej kwestją naftową. Mówca zaznaczył, że Francja, która nigdy nie sięgała po Konstantynopol, odnosiła się do Turcji z całkowitą bezinteresownością.

Obrady unji międzyparlamentarnej

Berno. (PAT). Na dzisiejszem plenarnem posiedzeniu unji międzyparlamentarnej poruszono między innemi **kwestję mniejszości narodowych,** poczem zajęto się wnioskiem Lindberga (Szwecja). Wniosek ten domaga się rewizji paktu Ligi Narodów, druga zaś część jego zwraca się do Stanów Zjednoczonych z prośbą o przystąpienie do Ligi Narodów. Przystąpiono do kwestji kontroli parlamentarnej nad polityką zagraniczną. Delegat Francji wypowiedział się za powołaniem międzynarodowego parlamentu, któryby strzegł szeregu kwestji międzynarodowych.

NADESŁANE

—o—

Poszukuje się willi

z ogrodem

w obrębie Wielkiego Krakowa

Zgłoszenia pod „Willa" do Administracji „Kurjera Wieczornego",

KONSTANTY SROKOWSKI.

Uwagi o „Uwagach"

(Szymon Askenazy: „UWAGI". Nakładem Księgarni E. Wende i Ska. — Warszawa 1924).

II.

Przy całej wszechstronności, z jaką autor różne kwestje w swoich „Uwagach" ujmuje, przy całej objektywności, z jaką je opracowuje, ideowo polityczny kierunek książki występuje jasno i rysuje się linjami ostremi i energicznemi.

Z drugiej strony jednak autor jest pisarzem zbyt wytrawnym i ostrożnym, aby pozwolił temu kierunkowi wyrazić się w jakichś twierdzeniach ostatecznych i trudno odwołalnych. Zbyt krytycznie odnosi się autor do zjawisk i działań, do których żywi nawet jawną sympatję i które jako uzasadnione uznaje, aby można było bez zastrzeżeń powiedzieć, że opowiada się za tym a przeciw tamtemu obozowi. Tendencja książki Askenazego da się określić raczej tylko negatywnie. Jest ona mianowicie wyraźnie antyrosyjską w tym sensie, że autor zarówno we własnych swoich artykułach i rozprawach, jak jeszcze wyraźniej w dodanych do nich „Przypisach" wykazuje całkowitą bezpodstawność rachub tego obozu polskiego, który ze zwycięstwem Rosji gotów był wiązać przyszłość Polski. W tym kierunku autor rozwija nawet wehemencję szczególną i jak dla badacza o horyzoncie tak szerokim i zmyśle objektywności tak wysokim jak prof. Askenazy może nawet zbyt wielką. Nie znaczy to wcale, że autor gotów jest uznać chociażby z zastrzeżeniami przesłanki, któremi w działaniu swem i niedziałaniu kierował się obóz przeciwny, antyrosyjski w Polsce. Przeciwnie w traktowaniu tego obozu przeważa u autora lekceważenie i dezynwoltura tem dziwniejsze, że w podstawowych punktach autor zgadza się z tym właśnie obozem w zupełności. Owa nadmierna i wykazaną w dziele znajomością różnych sytuacyj historycznych tego obozu bynajmniej nieuzasadniona suwerenność w traktowaniu jego różnych działań, psuje niewątpliwie jasność rysunku książki, wprowadzając do niej manierę, która dla bardzo wielu nie może być sympatyczna.

O Legjonach mówi autor, że „narodowo były one koniecznością samozachowawczą, wcielonym porywem odrodzenia" (str. 263).

O akcie dwucesarskim z dnia 5 listopada 1916 roku wypowiada autor opinję równie słuszną jak śmiałą, której w tej ostrości i jasności nie odważył się w wolnej Polsce wypowiedzieć drukiem nikt, oglądający się jeszcze na tylne koła i nie zdecydowany do spalenia swoich politycznych mostów, przynajmniej w aktualnym układzie sił partyjnych.

Prof. Askenazy pisze o tym akcie:

„Austro-niemieckie orędzie o Polsce z listopada 1916 roku posiadało nieskończenie większą doniosłość, niż przypuszczali jego sprawcy. Wedle ich woli miało ono być podstępną, bezpłodną fikcją. Z woli dziejów stało się potężną twórczą pobudką. Ułatwiło dźwignienie z martwego punktu, upowszechnienie, uświęcenie, a tem samem stopniowe ziszczenie idei odrodzonej, niepodległej Polski. Dało pochop do niedawnego stanowczego za tą ideą opowiedzenia się Stanów Zjednoczonych, w styczniowem orędziu prezydenckiem. Przyczyniło się z kolei do ustępliwych, konkurencyjnych oświadczeń polskich carskiej Rosji, w styczniu i lutym 1917 r. Przyłożyło się do pełnego uznania zasady niepodległości Polski przez Rosję rewolucyjną w marcu t. r. Otwarło tędy drogę akcesowi państw Porozumienia do tej wytycznej zasady, a przez to nieodwołalnemu uprawnieniu jej w najszerszem znaczeniu międzynarodowem. Stało się, że „czasem Pan Bóg djabłu każe kościół budować". (Str. 272).

Wszystko to jest najzupełniej słuszne. Wszystko też podpisze każdy, kto zachował zdolność trzeźwego myślenia o tych wszystkich sprawach. Ale skoro tak jest, to dlaczego obóz tych, którzy działalnością swoją zarówno umożliwili utworzenie się Legjonów i utrzymanie się ich na widowni historycznej dłużej niż jakiś tydzień, którzy szeregiem

Wieczór operowy

ADA SARI-SZAJERÓWNA — MARY DIDUR, OLGA DIDUR ADAM DIDUR.

(ew) Gdyby fenomenalna Ada Sari i niezrówany Adam Didur nie byli się zrodzili na polskiej ziemi, to wielkiej łaski i djonizyjskiej radości usłyszenia ich śpiewu moglibyśmy dostąpić jedynie w czasie luksusowych objazdów po międzynarodowych centrach sztuki, Nowym Jorku, Paryżu, Medjolanie, etc., etc. Mówilibyśmy wówczas wróciwszy pod rodzinną strzechę: „Słyszałem boską Sari, słyszałem niezrównanego Didura".

Na szczęście, nasi genialni artyści, wiedzeni tęsknotą do kraju, jak ptaki odlotne z pod nieba południowego, wracają do nas, niosąc nam, spragnionym i łaknącym, tchnienie wielkiej, czystej sztuki.

Taką krynicą wielkiej i czystej sztuki był wczorajszy wieczór operowy, zaaranżowany przez Krakowskie Biuro Koncert. E. Bujańskiego. Przy wypełnionej do ostatniego miejsca sali teatru im. J. Słowackiego pojawiały się na estradzie kolejno bożyszcza krakowskich melomanów Ada Sari i Adam Didur, a obok nich, jakby szukając pod ich potężnymi skrzydłami opieki, dwie urocze debiutantki estrady koncertowej pp. Mary i Olga Didur. Didur z przebogatej skarbnicy swego repertuaru wydobył między innemi „Poloneza" z „Halki", monolog z „Borysa Godunowa" a poza programem, wywoływany burzą oklasków bez końca, zaśpiewał słynną „Balladę o pchle" w której — według zgodnej opinji krytyków całego świata — jest o całą skalę lepszy od Szaljapina. Ada Sari olśniewała wprost przepychem swej koloratury, zwłaszcza w arji z „Lakme", w adagio i allegro z „Lunatyczki" i w „Pieśni o słowiku". Artystce rozentuzjazmowana publiczność nie pozwoliła zejść z estrady, zmuszając ją do kilku naddatków. Mary Didur podobała się najwięcej w arji Mimi z „Cyganerji". P. Olga Didurówna, którą słyszeliśmy w Krakowie po raz pierwszy ujawniła niezwykłe bogactwo materjału głosowego, mezzosopranu o bujnej skali zwłaszcza w strefach dolnych. P. Oldze Didur wróżyć można wielką karjerę śpiewaczą.

Cały wieczór minął w niezwykle miłym nastroju. Rodzinę Didurów i p. Adę Sari wywoływano bez końca i dopiero spuszczenie żelaznej kurtyny położyło kres burzliwym owacjom.

Import komarów do Ameryki

Od dłuższego czasu farmerzy amerykańscy uskarżają się na ogromne spustoszenia sadów i pól przez japońskiego chrabąszcza, znanego ogólnie pod nazwą żuka. Po dokładnem zbadaniu szkód, departament dla spraw rolniczych polecił sprowadzić odpowiednią ilość japońskich komarów — zaprzysiężonych wrogów niszczycielskich żuków. Dotąd przybyło już do Stanów Zjednoczonych 50 tysięcy komarów, pod eskortą czterech rzeczoznawców, którzy na miejscu czynili studja nad żukami i ich nieprzyjaciółmi. Istnieje zamiar skierowania dalszej wysyłki komarów japońskich do Chin, Rosji i Indyj, gdzie również żuki dotkliwie dają się we znaki.

aktów i zabiegów stworzyli konieczne przesłanki dla tego tak trafnie w skutkach ocenionego dwucesarskiego orędzia, traktowani są przez autora z tak bardzo wysokiej góry? Czyżby dlatego, że obóz ten dzisiaj nie istnieje, że więc walczyć z nim niema potrzeby a uznać w działalności jego to i tamto za trafne i pożyteczne jednak nie wypada!...

W tem rusztowaniu, które wzniósł sobie prof Askenazy z wielkim kunsztem z faktów, cytatów i własnych hipotez, aby z jego wyżyn rzucić sąd merytorycznie słuszny, że polska orjentacja na Rosję była w czasie wojny wysoce bezpodstawną, punktem centralnym jest długi i niezmiernie interesujący, miejscami nawet wprost o sensacje zaczepiający wywód, że carat wojnę z Niemcami prowadził tylko pozornie, że nigdy nie miał zamiaru bić się z nimi na prawdę, że możliwość odrębnego pokoju dla Prus kosztem sojusznika austrjackiego a dla Rosji kosztem Francji przez obie strony była starannie i konsekwentnie utrzymywana otworem.

Z punktu widzenia zarówno prawdy historycznej jak różnych wniosków praktyczno-politycznych, które z książki prof. Askenazego już są i jeszcze będą wysnuwane, ta najważniejsza z wypowiedzianych w niej „Uwag" wymaga najbaczniejszej uwagi.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z DNIA

TITINE, ACH TITINE.

Titine jest na ustach wszystkich!

Usłyszysz ją w domu i na ulicy i w parku i na dworcu kolejowym — słowem wszędzie. Nuci ją sprzedawca gazet i dorożkarz krakowski i „express" o nosie w kolorze pięknej kardynalskiej purpury i przygodny przechodzień i grabarz na cmentarzu sypiący mogiłę.

Grają ją aristony, gramofony, pianina, fortepiany, wreszcie orkiestry kawiarniane. Wszędzie słychać melancholijne:

Titine, ach Titine!
Przekleństwo me jedyne,
Za jakąż cierpię winę,
Iż wszędzie słyszę cię?..

Nic dziwnego więc, że wielu ludzi melodji tej znieść już nie może i usłyszawszy „Titine" wyrywa, gdzie pieprz rośnie, by i tam ją usłyszeć.

Na jednem z ostatnich przedstawień opery lwowskiej w Teatrze Słowackiego zdarzył się na tem tle następujący wypadek:

Podczas antraktu pewien — powiedzmy — dziennikarz wychodzi przed teatr, by wypalić papierosa — i po krótkiej chwili blady z czołem zroszonem potem, z dziko pałającemi oczyma wraca na kurytarz teatru z papierosem w ręku.

Dostrzegł go stróż niebezpieczeństwa publicznego nr. 0.01 — pełniący służbę w teatrze i podchodząc do niego oświadcza urzędowo:

— Proszę rzucić papierosa! Tu palić niewolno! Pańskie nazwisko?

— Titine! — wyszeptał nieprzytomnie zapytany.

Nr. 0.01 dobył notesu wielkości mszału:

— Titine?... To nazwisko — a jak imię?

Indagowany wreszcie oprzytomniał i zdołał wyszeptać:

— Musiałem uciec — tam w „Teatralnej" grają — Titine!

Policjant zaciekawiony wybiegł przed teatr. — Wrócił, ale w jakim stanie? Blady był jak śmierć celnika, czapka chwiała mu się na włosach, które jak druty, stanęły dębem, nawet nr. 0.01 na kołnierzu wywrócił mu się do góry nogami.

— Panie — oświadczył, ściskając dłoń owego „dziennikarza" z papierosem, a w głosie jego brzmiało współczucie — panie, ja pana rozumiem!..

KRONIKA

Kraków, 26 sierpnia

Oryginalna propozycja

Jedna z chirurgicznych klinik w Montreal otrzymała przed kilku miesiącami następujące pismo, zredagowane w formie oferty. „Ja, niżej podpisany, znajdując się w posiadaniu niezwykle wydajnej fabryki żywej krwi. Rozporządzam mianowicie trzykrotnie większą ilością krwi niż normalni ludzie. Ze względu na olbrzymią rezerwę tego eliksiru i nieustanną niezwykłą wciąż nową produkcję, gotów jestem wzamian za przystępne ceny odstąpić zbyteczne ilości waszemu zakładowi dla celów medycznego zastosowania. — Patrik Boyden".

P. Patrik Boyden został natychmiast do kliniki zawezwany i lekarze stwierdzili w samej rzeczy, że niezwykły oliarodawca wytwarza niewiarogodne wręcz zasoby krwi i że nawet z tego względu znajduje się nieustannie pod grozą nagłej apopleksji. Po krótkich rokowaniach „dobito targu" i p. Boyden podpisał z kliniką kontrakt na stałą płatną dostawę żywej krwi z „fabryki" swego organizmu. W ciągu czterech miesięcy dostarczył on krwi 52 ludziom i zarobił na tem 52.000 dolarów.

—o—

UCZESTNICY KONGRESU MIĘDZYNARODOWEGO PROFESORÓW SZKÓŁ ŚREDNICH W KRAKOWIE. W dniu 31 sierpnia br. przybywają do Krakowa uczestnicy międzynarodowego kongresu profesorów szkół średnich w liczbie około 100 osób. O godz. 8'30 rano nastąpi powitanie na dworcu kolejowym i odprowadzenie na kwatery, o godz. 10 goście zostaną oficjalnie powitani w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego, o godz. 12 obiad w Starym Teatrze. O godz. 1'40 goście odjadą do Wieliczki, gdzie zwiedzą saliny, po powrocie udadzą się do teatru Słowackiego na „Zaczarowane koło" Rydla, o godz. 9 wieczór odbędzie się bankiet oraz raut w salach Starego Teatru.

WIZY PASZPORTOWE POTRZEBNE NA WYJAZD DO AUSTRJI. Wiadomość o zniesieniu austrjackich wiz paszportowych a wprowadzeniu marek paszportowych stała się powodem nieporozumienia. Należy wyjaśnić, że te ułatwienia odnoszą się tylko do państw, które przystąpiły do konwencji paszportowej, zawartej w Gracu. Ponieważ Polska, podobnie jak Rosja, Ameryka Północna i Pa nama do konwencji nie przystąpiła, obowiązuje u nas przy wyjeździe do Austrji przymus wizowania paszportów. Wyjątek pod tym względem stanowią jedynie wyjazdy na Targi Wiedeńskie.

Poszukuje się wspólnika z małym kapitałem dla rentownego przedsiębiorstwa, współpraca nieodzowna. Zgłoszenia pod „S. 1000" do Administracji „Kurjera Wieczornego".

W SPRAWIE REDUKCJI SZYNKÓW. Wobec informacyj, jakie pojawiły się w prasie krakowskiej, jakoby Województwo zwlekało z załatwieniem sprawy redukcji szynków w Krakowie, Województwo wyjaśnia, że na podstawie art. 5 obecnie obowiązującej ustawy antyalkoholowej Wojewódzka komisja do walki z alkoholizmem przeprowadziła w całym okręgu wojewódzkim a więc i w Krakowie akcję zmierzającą do zredukowania i rozmieszczenia miejsc sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych. Kontynuowanie tej akcji wskutek zapowiedzianej noweli do wspomnianej ustawy antyalkoholowej, która to nowela wprowadzić ma zasadnicze zmiany w postanowieniach wspomnianego art. 5, dotyczących zasad i sposobu przeprowadzenia redukcji wyszynków, wstrzymało Województwo w porozumieniu z władzami centralnemi.

WPROWADZENIE AUTOMATÓW BILETOWYCH NA STACJACH KOLEJOWYCH. Wobec ustalenia waluty i wprowadzenia monety metalowej rozważaną bywa obecnie przez Zarząd kolejowy sprawa zaprowadzenia automatów do sprzedaży biletów kolejowych na stacjach. W pierwszym rzędzie istnieje zamiar ustawiania takich automatów w dużych stacjach dla wydawania biletów peronowych, a następnie także dla sprzedaży biletów do stacyj i przystanków w ruchu podmiejskim, co ułatwiłoby publiczności nabywanie biletów i przyczyniłoby się niejednokrotnie do zmniejszenia ilości kas biletowych.

(r) **ZMIANA LOKALU KRAKOWSKIEJ KONGREGACJI KUPIECKIEJ.** Jak się dowiadujemy, w dniach najbliższych Kongregacja kupiecka przenosi się do nowego lokalu w Pałacu Spiskim I. p. Tam również znajdzie pomieszczenie Klub Kupiecki.

(r) **ZAŁOŻENIE ODDZIAŁU KONGREGACJI KUPIECKIEJ W NOWYM TARGU.** Dnia 12 sierpnia nastąpiło założenie Oddziału Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej w Nowym Targu, do którego przystąpiło 62 kupców w charakterze członków. Do wydziału Kongregacji wybrani zostali: Adam Zapiórkowski (przewodniczący), Henryk Jurkiewicz (wiceprzewodniczący), Józef Rajski, Stanisław Giżycki, Hipolit Guziak, Józef Jańczyk, Bartłomiej Rajski i Władysław Skalski. Członkiem honorowym wybrano p. Kazimierza Dworskiego. Wkładkę na rok bieżący ustalono w wysokości 10 złotych i wpisowe od 15 do 50 zł. zależnie od kategorji.

TARGI LIPSKIE JESIENNE: 31/8—6/9. 1924. Ta największa światowa i najstarsza (bo od kilka set lat istniejąca) organizacja „Messy" lipskiej, poczyniła wobec gości z Polski bardzo szerokie dotąd niebywałe ustępstwa i udogodnienia. Wystarczy podkreślić choćby sam fakt aż 95%-owej zniżki opłat konsularnych, tak, że zamiast normalnych 100 mk., wizum kosztuje tylko 5 mk. złotych i to z ważnością 14 - to dniową, rozszerzoną poza pobytem w Lipsku — na odwiedzenie w jakimbądź celu wszystkich miejscowości Rzeszy. Podczas Targów kursują od granicy polskiej dwa nadzwyczajne „pociągi targowe" z 33⅓% zniżką cen biletów. Przybywających na Targi gości z Polski zwolniono ponadto od wszelkich dalszych opłat i od obowiązku zameldowań policyjnych i t. p.

Nie ulega wątpliwości, że wobec tak znacznych, uznania godnych ułatwień, frekwencja przyjezdnych na Targi będzie z naszego kraju znaczna. — Szczegółów i wyjaśnień bliższych udzieli w Krakowie przedstawiciel honorowy p. dyrektor Gianni Sumi w firmie C. Hartwig, T. A. Rynek gł. 46.

Z TEATRU BAGATELA. Nowy sezon zapowiada się nadzwyczaj interesująco. Dyrekcja pozyskała na nowy sezon do zespołu artystów szereg sił z teatrów pierwszorzędnych, jak również zapewniła sobie szereg najnowszych sztuk z repertuaru teatrów w Paryżu, Wiedniu i Warszawie. Dokładna lista artystów w ilości 35 osób zostanie w najbliższym czasie podana. Otwarcie nowego sezonu w sobotę 6 września komedją Bałuckiego: „Dom otwarty".

SEZON 1924—25 W TEATRZE IM. J. SŁOWACKIEGO. W sobotę 30 bm. rozpoczyna się w teatrze im. J. Słowackiego nowy sezon dramatyczny, 7-my z rzędu, pod dyrekcją Teofila Trzcińskiego. Na inaugurację wybrano niegraną od 7 lat baśń dramatyczną L. Rydla „Zaczarowane koło". Od

premjery w r. 1899 osiągnął ten uwór liczbę 70 powtórzeń. W obecnem wznowieniu ukaże się w odnowionej formie. P. St. Wysocka dokonała nowego układu „Zaczarowanego koła“. Sama odtwarzać będzie pamiętną swoją kreację młynarki. Nowe dekoracje pomysłu p. Feliksa Krasowskiego oraz nowe kostjumy kończą się pospiesznie w pracowniach teatru. Na dalsze przedstawienia pierwszego miesiąca sezonu przygotowuje się „Wieczór egzotyczny“, złożny z baśni Rabindratha Tagore „Biuro pocztowe“, oraz japoński p. t. „Kio-Kio-o“. dalej ostatnia sztuka Tadeusza Rittnera „Wrogowie bogaczy“, oraz komedje J. Kaisera p. t. „Kolportaż“, (romans zeszytowy).

OPERETKA „NOWOŚCI“ przy ulicy Rajskiej pod dyrekcją Tadeusza Pilarskiego rozpoczyna 4 września sezon jesienny operetką Kalmana: „Dziewczę z Holandji“. Główne role odtworzą pp. Kramerówna, Czernekówna, Dąbrowska, Wesołowski, Pilarski młodszy, Cybulski, Rewera, Rewski i inni. Również w tej operetce bierze udział balet z primabaleriną Nadieżdiną i baletmistrzem Ciesielskim. Dyryguje kapelmistrz Miszczak, a reżyseruje dyr. Pilarski.

TEATR „BAGATELA“.

Wtorek: „Precz z nagością i cienie czarodziejskie“ (premiera).

REPERTUAR KIN.

Sztuka: „Szczury nicejskie“ (Apasze) — dramat awanturniczy w 7 aktach.
Uciecha: „Tajemnica mumji Ramzesa z Joe Deebsem. „Zdemaskowany“ z William Hartem, oraz komedja amerykańska.
Reduta: „Rok 1914—1920“, wojna europejska.
Warszawa: „Żona z licytacji“, farsa z Ossi Oswaldą w głównej roli.

ZE SPORTU

ZAWODY PŁYWACKIE O MISTRZOSTWO KRAKOWSKIE. Organizacja zawodów dzięki inż. Popperowi wzorowa. Sam program jednak nie zawierał zbyt interesujących punktów z powodu niestawienia się zawodników zgłoszonych do mistrzostwa. Wśród zawodniczek dawał się poważnie odczuć brak wyśmienitej Olgi Schreiberówney (Jutrzenka), która na skutek niedyspozycji nie mogła się jawić, ponadto zawodnicy zamiejscowi w ostatniej chwili odmówili przyjazdu, kierowani prawdopodobnie względami na mistrzostwo Polski, które się odbędzie w bieżącym tygodniu.

Rekordów polskich niestety żadnych nie wykazano ze względu na przepisy P. Z. P., które wymagają obecności sędziów, wyznaczonych przez P. Z. P., co atoli nie miało miejsca. Zawody o mistrzostwo Polski wykażą dopiero właściwą klasę pływacką.

Wyniki odbytych zawodów:

Wyścigi pań 100 m styl dowolny: 1) Czaplicka (Crac.) 1,58 min. 2) Goldmannówna (Makkabi) 1,58 1/5.

Wyścigi panów 50 m craw' lem: 1) Wachtel (Jutrzenka) 32 1/5 sek. 2) Sienkowski (Cracovia) 33 2/5 sek.

Wyścigi panów 100 m styl dowolny: 1) Dette (E. K. S.) 1,25 4/5 min. 2) Klein (Jutrzenka) 1,32 1/5 min.

Wyścigi junjorów 100 m styl dowolny: 1) Rittermann Jul. (Jutrzenka 1,32 4/5 min. 2) Wróbel (E. K. S.) 2,9.

Wyścigi pan 200 m styl dowolny: 1) Czaplicka (Crac.) 4,16 4/5 min. 2) Popielówna (A. Z. S.) 4,21 4/5 min.

Wyścigi panów 100 m nawznak: 1) Dette (E. K. S.) 1,32 3/5 min. 2) Rittermann Jul. (Jutrzenka) 1,41 3/5 min.

Wyścigi panów 200 m styl klas.: 1) Dette (E. K. S.) 3,16 min. 2) Keller (Makkabi) 3,57 1/5 min.

Sztafeta pań 4×50 yardów styl dowolny: 1) A. Z. S. 3,39 min. 2) Makkabi 3,47 min.

Sztafeta panów 4×50 yardów styl dowolny: 1) Jutrzenka zdyskwalifikowana. 2) Makkabi zdyskwalifikowana.

Bieg panów 1.500 m styl dowolny: Daszyński (A. Z. S.) walk over 34,38 2/5.

Skoki junjorów: 1) Danziger (Hakoah Bielsko) 145 punktów. 2) Kalb (Jutrzenka) 130,5 punktów.

Skoki panów: 1) Sienkowski (Cracovia) 340,8 punktów. 2) Süssmann (E. K. S.) 307,2 punktów.

PIŁKA NOŻNA.

D. F. C. (Praga) — Wiener Sportklub 3:0.
Victoria — Żiżkov — Rapid 3:3.
I. F. C. Nürnberg — Sparta (Praga) 3:2 (2:0). Do ostatniej chwili wynik nierozstrzygnięty zdawał się pozostać, gdy niespodzianie padła bramka dla mistrza Niemiec. 10.000 widzów przypatrywało się tej pięknej grze.
F. T. C. (Budapeszt) — Simmering 3:0.
Vienna — Ujpesti 3:3.

M. Ster.

Płachty nieprzemakalne
na wagony kolejowe
płótna impregnowane

Zastępstwo fabryki
M. J. ELSINGER i SYN
Wiedeń
ARTUR APRILL
Kraków, ulica Garncarska l. 2.

XVI. Kongres esperantystów w Wiedniu

Wywiad „Kurjera Wieczornego“ z prof. dr. Bujwidem prezesem „Polskiego Związku Esperantystów“

Kraków, 26 sierpnia.

W związku z Kongresem esperanckim, który niedawno zakończył się w Wiedniu, jako XVI z kolei zjazd zwolenników Esperanta z całego świata, — zwróciłem się do jednego z najstarszych pionierów tego języka w Polsce i kolegi twórcy Esperanta dr Zamenhofa — prof. dr Odo Bujwida z prośbą o udzielenie mi swych wrażeń z kongresu. Prof. dr. Bujwid udzielił mi ich z całą uprzejmością.

XVI Kongres Esperantystów — oświadcza na wstępie prof. dr. Bujwid — odbywał się tego roku w Wiedniu w czasie od 6 do 14 bm. Wzięło w nim udział 4000 delegatów z całego świata. Najliczniej była oczywista reprezentowana Europa, nie mniej napotkałem na kongresie **przedstawicieli Chin i Japonji, esperantystów z Urugwaju, Brazylji i innych państw południowo amerykańskich, z Afryki i Australji i t. d.**

— Jak była reprezentowana Polska, a w szczególności Kraków? — zapytuję.

— Z Krakowa wyjechało 30 osób z Warszawy również około osób trzydziestu. Ilość miłośników esperanta z Polski byłaby o wiele, wiele większą gdyby nie — trudności paszportowe, na które nie napotykali esperantyści innych krajów. Muszę tu podnieść, **iż o paszporty ulgowe było Esperantystom najłatwiej w Krakowie**, w Warszawie natrafiali nasi współideowcy na pewne już niezrozumienie ze strony władz, **na prowincji zaś zamieszkali Esperantyści przeważnie ulgowych nie dostali. Miało to miejsce np. w Trzebini, gdzie wybitnemu naszemu działaczowi paszportu odmówiono.**

— Kto z wybitnych esperantystów polskich, poza panem profesorem był na Kongresie?

— Była żona twórcy Esperanta p. Zamenhofowa z córką, p. Kostecki, prezes Polskiego Tow. Esper. w Warszawie, członek Akademji esperanckiej p. Wiesenfeld, z Krakowa znany lekarz dr. Maksymiljan Blassberg, p. Kornfeld z Jasła i td.

— Jak był zorganizowany kongres?

— Nienajlepiej — odpowiada prof. dr. Bujwid. Powodem tego był brak czasu. Niemniej jednak komitet miescowy z prof. Schadą napracował się uczciwie. Wiele dla kongresu zrobił gorliwy esperantysta p. Edmund Privat, autor monografji o Zamenhofie. Edmund Privat jest wybitnym działaczem na polu międzynarodowem i Ligi narodów. **Jest przytem wypróbowanym przyjacielem Polski. W przemówieniu jego na kongresie znalazły się cytaty z Mickiewicza i Prusa o potrzebie braterstwa ludów.**

— Czy rząd polski był reprezentowany na kongresie?

— Tak jest! Przez posła polskiego w Wiedniu min. Lasockiego. **który wygłosił powitalne przemówienie w języku polskim i esperanckim. Należy podnieść z uznaniem, że dzięki jego interwencji udzielono ulg kolejowych Esperantystom wracającym po kongresie przez Polskę do swych krajów.**

— Jak przyjął Wiedeń esperantystów?

— Bardzo przychylnie. **Policja umiała po esperancku i w tym języku udzielała objaśnień. Również wielu urzędników pocztowych, włada w Wiedniu Esperantem.** Kongres odbył posiedzenia plenarne, poza którymi odbywano szereg fachowych zebrań. I tak obradowali: lekarze, młodzież akademicka, pacyfiści, pocztowcy, filateliści i td.

— Jakie są uchwały kongresu?

— Rezolucje kongresu żądają wprowadzenia Esperanta do szkół średnich i w radjokomunikacji. Najbliższy kongres powszechny odbędzie się w Edynburgu albo w Londynie w roku 1925 lub 26. **Dobrze by było, by kongres odbył się w najbliższych latach w Warszawie, by esperantyści całego świata mylnie o nas informowani mogli osobiście się z nami zetknąć.**

— Jeszcze jedno p. profesorze — w czem leży źródło, **iż społeczeństwo polskie odnosi się do Esperanta obojętnie?**

— **To nie obojętne, ale wprost wrogie odnoszenie się** — odpowiada mi ze smutkiem nasz znakomity uczony — **społeczeństwo widzi w propagandzie esperanckiej wrogą mu antypolską agitację** — i myli się oczywista. W Polsce istnieje tylko 38 delegatur **Universala Esperanta Asocio** — nie wychodzi jednak żadne pismo, **podczas gdy na święcie istnieje 58 perjodycznych pism esperanckich, w tej liczbie „Esperanto Triumfonta“ wychodzące jako tygodnik.**

Pożegnałem prof. dr. Bujwida dziękując mu za udzielony „Kurjerowi Wieczornemu“ wywiad i wyrażając nadzieję, iż już wkrótce znajdzie Esperanto w ojczyźnie Zamenhofa należne mu uznanie.

rd.

Z KRAJU

WICHURA NAD WARSZAWĄ. W nocy z soboty na niedzielę po godzinie 12-tej szalała nad Warszawą ogromna wichura, która poczyniła wprawdzie nieduże, ale tu i ówdzie dotkliwe spustoszenia, zwłaszcza w sadach i ogrodach. Wichura, która jest przedłużeniem sygnalizowanej z Londynu wichury nad Londynem i wybrzeżem, trwała około 15 godzin.

POPRAWA STOSUNKÓW BEZPIECZEŃSTWA NA KRESACH. Dzięki energicznym zarządzeniom władz wojskowych i cywilnych sytuację na naszych kresach wschodnich uważać można za opanowaną. W ciągu ostatnich paru tygodni wszystkie posterunki policyjne zostały połączone siecią linji telefonicznych, co daje możność o wiele szybszego niż dotąd koncentrowania sił policyjnych oraz wojska dla odparcia napadu bandyckiego i tropienia złoczyńców.

ZE ŚWIATA

CZY RZECZYWIŚCIE POGRZEBANO MATTEOTTIEGO. W związku z twierdzeniem „Popolo d'Italia“, że znaleziony trup nie jest trupem Matteottiego, grupa lekarzy z polecenia rządu podjęła badania i orzekła, że podejrzenia co do nietożsamości mogą być poważnie brane w rachubę. Argumentem jest niestwierdzona jeszcze dysproporcja czaszki i szkieletu oraz fakt, że znaleziony szkielet został pogrzebany o wiele wcześniej niż dokonano mordu.

17 TYSIĘCY LEKAREK. Na niedawno odbytym w Londynie zjeździe międzynarodowym lekarek, na którym były reprezentowane 17 krajów, przewodnicząca kongresu wskazała, że międzynarodowy związek lekarek powstał przed 5 laty w Ameryce i liczy obecnie 17 tys. członkiń.

MEDJOLAN DOSTAJE UNIWERSYTET. Wielkie centrum przemysłu i handlu północnych Włoch, jakiem jest od kilku dziesiątek lat Medjolan, przejść ma obecnie do rzędu miast uniwersyteckich. Kosztem dziesięciu miljonów lirów powstaje w najbliższym czasie nowy uniwersytet w Medjolanie, na którym nauka rozpocznie się w listopadzie br. Opozycja odległej zaledwie o 100 km Pawii, ze słynną starą wszechnicą, nie zdołała obalić projektu medjolańskiego, którego urzeczywistnienie zapewni możność pobierania wyższych nauk ludności północnych Włoch i obszaru tessyńskiego.

KANDYDATURY FRANCUSKIE DO KOMISJI DAWESA. W komisjach, przewidzianych projektem Dawesa, ma być Francja w następujący sposób zastąpioną: w nowym Banku Sergent, w komitecie transferowym Parmentier, w kolejach żelaznych Lefevre.

Bibljografia Einsteina

Maviece Lewt, znany matematyk i pacyfista, wydał bibljografię pism o Einsteinie, których ukazało się dotąd nie mniej, jak 3775. Liczebnie kroczą na czele Niemcy. gdzie wydano 1435 rozpraw, w Anglji wyszło 1150, we Francji 690, we Włoszech 215, w Holandji 126. Pisało o teorji względności 1175 uczonych, z tych 350 Niemców. 185 Anglików, 150 Francuzów, 128 Amerykanów, 65 Włochów, 50 Holendrów, 49 Austrjaków, 37 Szwajcarów.

Tradycyjna polityka Rosji

W sferach dyplomatycznych Europy doskonale sobie zdają sprawę, że niepokojące zajścia na Bałkanie, ruch powstańczy w Egipcie, Sudanie i Afganistanie wpływają z tegosamego źródła. Oczywista, że najzręczniejsza agitacja zagraniczna nie dopięłaby swego celu, gdyby nie natrafiła na grunt podatny, sprzyjający jej zmierzeniom. Nie ulega wątpliwości, że w Egipcie i Sudanie od dłuższego czasu istnieje silny ruch nacjonalistyczny, a rozmaite niezadowolone żywioły usiłują na Bałkanie dokonać przewrotu politycznego i społecznego. Także samo w Afganistanie poważny odłam ludności, nie tai się ze swą nienawiścią do Anglji.

Uderza jednak równoczesność wybuchu tych rozruchów, zagrażających pokojowi świata — aczkolwiek fakt ten nie jest niespodzianką. Dla dyplomacji europejskiej przestało być tajemnicą, że po śmierci Lenina, Rosja sowiecka pod batutą Zinowjewa znów podjęła program caratu, streszczający się w zakłócaniu pokoju ogólnego, celem ułatwienia ekspanzji Rosji. Cała różnica na tem tylko polega, że dawniej uprawiało się politykę zaborczą pod płaszczykiem panslawizmu i ortodoksji, zaś dzisiejsza agitacja posługuje się hasłami pankomunizmu i panislamu.

W miarodajnych politycznych centrach Europy wiadomo już od dłuższego czasu, że sowiety postanowiły rozszerzyć dotychczasową swą działalność i nie poprzestając na popieraniu stronnictw komunistycznych, mających wzniecić rewolucję światową, nieść pomoc czynną wszystkim żywiołom niezadowolonym, bez względu na ich zamiary. Dziełem sowietów jest pakt, zawarty w Bułgarji między komunistami, partją agrarjuszy i Macedończykami, podobnie jak ich też działalność święciła triumf w buncie afganistańskim przeciw emirowi. Taksamo w ruchu powstańczym Egiptu i Marokka rząd sowiecki umaczał palce. Po nieudałych usiłowaniach skaptowania sobie tureckiego rządu w Angorze, Bolszewja buntuje przeciw Europie wszystkich wyznawców Islamu, pomimo, że kalifat został zniesiony.

Na ostatnim kongresie sowietów w Moskwie, lewica odniosła całkowite zwycięstwo nad prawicą. A w chwili, gdy delegaci sowieccy podpisywali w Londynie układ, obowiązujący ich do zaprzestania wszelkiej agitacji w obrębie brytyjskiego imperjum w Sudanie wybucha bunt, osłabiający wielkomocarstwowe stanowisko Anglji.

Należy się spodziewać, że nie chcąc na razie przysztemu rządowi Radica przysparzać trudności, sowiety zmniejszą swój nacisk na Bałkanie, nie zaprzestając dalszej agitacji w Bessarabji. Natomiast w krajach mahometańskich Moskwa pracuje pełną siłą pary przeciw znienawidzonemu rządowi angielskiemu, na czele którego stoi człowiek, będący w pojęciu komunistów zdrajcą i renegatem.

Główną przyczyną wrogich uczuć do Anglji jest właśnie nawrót do polityki Piotra Wielkiego i jego następców. Angielski wieloryb i rosyjski niedźwiedź, kontynuują wiekami uświęcone tradycje, przejawiające się w nieustającym antagonizmie. Carat czerwony, w niemniejszym stopniu niż biały, stara się wszędzie osłabiać wpływy angielskie, a myśl wtargnięcia do Indji, ani na chwilę nie znika z horyzontu polityki sowietów. Wszystkie jej tendencje świadczą coraz dobitniej, że władcy rezydujący dziś na Kremlu są taksamo groźni dla pacyfikacji świata, jak dawniejsi samodzierżcy z Zimowego Pałacu.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Szanujmy nasz język

Od osiadłego w Berlinie kupca polskiego otrzymujemy następujące charakterystyczne uwagi w kwestji naszego stosunku do języka niemieckiego:

„Gdy się weźmie do ręki poważne gazety niemieckie, znaleźć można setki ogłoszeń wielkich przedsiębiorstw kupieckich poszukujących korespondentów i stenotypistów biegłych w języku francuskim, angielskim, hiszpańskim i włoskim. — Młodzież poświęcająca się zawodowi kupieckiemu studjuje gorączkowo te języki. Ba, nawet rosyjski potrafi sobie wyrobić prawo bytu i stał się dla kupca niemieckiego językiem światowym.

Niemcy jeszcze ciągle głoszą szumne frazesy i zdają się jedynie sami w to wierzyć, że świat bez nich istnieć nie może. Ale święte te prawdy zaczynają blednąć wobec faktu, że świat od 1914 r. dobrze się bez nich obchodził. Towar niemiecki, zwłaszcza z zakresu narzędzi technicznych i maszyn, jest gorszym aniżeli te same wyroby francuskie i angielskie, za to jednak od nich droższy. To nie jest dawny towar przedwojenny, chluba niemieckiego przemysłu. I chcąc się towaru tego pozbyć za wszelką cenę, zaczyna kupiectwo niemieckie kokietować z zagranicą. Już nie pisze się do Anglji, Francji, Ameryki lub Brazylji listów po niemiecku, tylko w rodzinnym języku każdego kraju. Jak statystyki jednak wykazują, eksport jest mały, dzięki właśnie temu, że towar za drogi.

Powoli zaczyna się zwracać uwagę na wschód, mniej na Rosję, ale więcej na Polskę, w przekonaniu, że towar niemiecki jest dla Polski niezbędny. Do Polski ma się też cośkolwiek większe zaufanie, aniżeli do bolszewji. Kraj nasz potrzebuje ich maszyn, to prawda, z innej zaś strony, Niemcy potrzebują naszych złotych lub dewiz. Polska może maszyny dostać z Francji i Anglji, ale nigdy Niemcy nie dostaną pieniędzy z tych krajów za swój towar, bo cenami i jakością wyrobów tak z Francją, jak i z Anglją konkurować nie mogą. Zatem, kto kogo więcej potrzebuje? My Niemców, czy Niemcy nas? Mam wrażenie, że raczej zachodzi ten ostatni wypadek. Potrafią Niemcy czapkować przed Francuzami, Anglikami, Amerykanami i Brazylijczykami, czemuż nie czapkują przed nami, mimo, że nas potrzebują, tylko traktują jak „minderwärtiges Volk" i mowę naszą, mowę blisko trzydziesto miljonowego narodu stawiają na równi z gwarą hotentotów? Bośmy im dotychczas nietylko niczem nie zaimponowali, ale zupełnie niewłaściwie bawimy się w kurtuazję, której Niemcy wcale nie oceniają, przeciwnie, uważają to za naszą słabość. Gdyby kupiectwo polskie na oferty i listy z Niemiec odpowiadało po polsku, zaznaczyłoby tem swoją żywotność. Ale u nas z dziwnym zamiłowaniem koresponduje się po niemiecku (pożal się Boże co za niemczyzna) i osiąga się negatywny skutek. Miast uznania, pobłażliwa litość i ośmieszanie się.

Każdy polski kupiec może być o tem przekonany, że na list pisany po polsku dostanie odpowiedź. Dotychczas poznałem jedną tylko firmę z Warszawy (biuro inżynierskie), która z pewnem przedsiębiorstwem w Berlinie koresponduje tylko po polsku. Jak sobie tutaj radzą, by na list polski odpowiedzieć, niech o to kupca polskiego głowa nie boli. Mogą Niemcy zatrudniać korespondentów angielskich, francuskich, hiszpańskich, włoskich, rosyjskich i innych, niechże się postarają o korespondentów polskich.

Kupiectwo polskie powinno stanowczo przed światem zaakcentować swoją żywotność i przynajmniej od najbliższego sąsiada żądać zapoznania się z swym językiem. W rękach kupiectwa polskiego spoczywa moc, która nam może wywalczyć uznanie przez tych, którzy nas więcej potrzebują, aniżeli my ich.

Dlatego powinni kupcy polscy zrozumieć, że odpowiadając na listy z Niemiec po polsku, nie przynoszą sobie żadnej ujmy, przeciwnie, stwierdzają przez to, że minęły czasy, w których z musu chylono czasem głowy i że żywotność każdego narodu, cechuje jego mowa.

Szanujmy sami siebie, a będą nas szanowali".

Elem.

Nowa siedziba Banku Polskiego w Krakowie

(r) Dnia 1 września br. przenosi się Bank Polski w Krakowie z dotychczasowego lokalu przy ul. Wiślnej do nowego, własnego gmachu przy ul. Basztowej. Dzięki uprzejmości dyr. Michalika mieliśmy możność obejrzenia nowej siedziby Banku Polskiego. Nowy gmach wybudowany został w latach 1921—1924 z inicjatywy b. naczelnego dyrektora PKKP i kilkuletniego dyrektora Oddziału Krakowskiego PKKP p. Kazimierza Bigi, według planów architektów śp. Wyczyńskiego i Hoffmana i pod dozorem śp. inżyniera Józefa Pakiesa. Wielką zasługę w doprowadzeniu budowy do końca ma dyrektor Banku Polskiego w Krakowie p. Edmund Makowski, który codziennie całemi godzinami przebywał na budowie i kontrolował postępy robót.

Główne wejście do Banku znajduje się od ulicy Basztowej, nad którem widnieje napis „Bank Polski" i orzeł zygmuntowski. Przez obszerny przedsionek i schody marmurowe (z kopalni marmuru w Kielcach) wchodzimy do ogromnej hali, w której załatwiać się będzie obroty żyrowe, interesa lombardowe oraz zakup i sprzedaż walut i dewiz. W hali tej mieszczą się 3 kasy (lombardowa, żyrowa i walutowa), a rozmiar hali umożliwia wygodne obsłużenie równocześnie nawet kilkuset klientów. Obok hali od strony placu Matejki mieści się wspaniały skarbiec główny gotówkowy, z wielką windą, przy pomocy której przywieziona gotówka będzie transportowana wprost z automobilu zajeżdżającego na specjalną platformę. Dla przewożenia bilonu skarbiec posiada szereg wózków. Na lewo od wejścia w mniejszej hali znajdować się będzie wydział inkasa weksli, w którym

ZEGAR

Wielki, smukły, dostojny zawisa na ścianie,
Jak domek przyczepiony do krzesanej skały
I z góry na ruchliwych laleczek krzątanie
Spogląda wiecznie młody i wiecznie zgrzybiały...

Szafarz sekund i godzin i lat i stuleci,
Jak dzban dostałym czasem napełnion po brzegi
To się żółwiem powlecze to ptakiem przeleci
Mastrygując dzień po dniu w równomierne ścięgi.

Lakoniczny mruk - zegar nie papla bez treści — — —
Dwa maleńkie słóweczka wymawia bez końca.
Tik-tak, zgłosek niewiele, ale w nich się mieści
Nieskończona baśń wschodów i zachodów słońca...

Bez cudów i dziwów. Na fasadzie domku
Biała tarcza znaczona pieczęciami godzin.
Dwanaście cichych brzęków, jednostajnych dzwonków
Dwanaście smutnych zgonów, radosnych narodzin.

Biedny, stary Dom Czasu. Wielkie dźwiga brzemię,
Tajemnica straszliwa w nim mieszka zaklęta.
On widział, jak z chaosu ulepiał Bóg ziemię,
On rozumie rdzeń zjawisk i prawdę — pamięta.

Jak Ahaswer wędruje w stu zegarach świata,
W pas ma brodę, łeb siwy i kostur włóczęgi...
Do wszystkich ludzkich mieszkań trzykrotnie kołata.
Ślimac palec przewraca blade karty księgi...

Czas. Cień rzuca za sobą. Za cieniem cień cienia.
I znów cienie bez końca — sto, tysiąc, biljony...
Wciąż inny, zawsze nowy, a nic się nie zmienia
w tej jego monotonnej wędrówce szalonej.

Ze wszystkich drzwi wychodzi i mija mnie chyłkiem,
szeptając mi do ucha dwa zawiłe słówka:
Tik-tak... tak, tak mój panie... jesteś lotnym pyłkiem...
Cierpisz, płaczesz, umierasz... wędrówka, wędrówka...

Zegarze przestań gdakać! Twoja pieśń mnie nudzi.
Roztrzaskam ci z browninga ten czerep na ścianie.
Milcz nieszczęsny, bo krzyknę i zawołam ludzi
i wyrzuce na śmietnik twą zmorę, szatanie!...

We dnie jeszcze znieść można to widmo bez serca,
ale kiedy noc przyjdzie coś z łóżka mnie ściąga — — —
jakiś świder mi czaszkę na wylot przewierca
i śmiech dziki w zegarze, jak strach mi urąga.

Księżyc wlewa się z szumem przez okno, jak morze —.
Twarz zegara w tem morzu kąpie się i pływa,
wykrzywia się okropnie, a potem jak w zmorze
na falach ku mnie pędzi meduza straszliwa... •

I z tarczy dwie wskazówki huc na mnie, jak szczury —
za włosy ciągną gwałtem w swój zegar do wnętrza
i błąkam się w zaułkach na dół i do góry,
a labirynt stu kółek przedemną się spiętrza.

W czarodziejski świat jakiś, w drgające wnętrzności
wplątują mnie i miażdżą zębami stu maszyn,
warczą tryby i zgrzytem mi jadą przez kości,
wahadeł rytm potworny szelestem mnie straszy.

Stuka, huka mechanizm, kręgl, walce, śruby,
w prawo, w lewo, dzyń dzwonią, ten hałas, ta wrzawa
Uciekam wskos na ślepo, a jak larwa zguby
upiór - czas mnie paniką, jak dreszczem napawa.

Jak zwierzę skatowane, co ciosów się lęka
płaszczę się, zrywam, biegnę w oślepłym przestrachu
Dwunastu czarnych katów z młoteczkami w rękach
gna mnie z krzykiem po kątach skomlącego gmachu

Przez szczelinę na pokój wypadam z powrotem,
a za mną pac, pac z góry sekundy się tłoczą, —
— na czworakach się kryję za szafę, pod fotel,
aż mnie tam, jak robactwo obmierzłe oboczą.

Mrowią się na dywanie sekundy — piechota,
komendanci - minuty do szturmy ją pędzą, —
bum! — strzelają godziny... a pierś się szamota
w dławiącej walce z Czasem, z wykrzywioną jędzą...

Zegar tańczy z hałasem na środku, jak dziki,
wicher kozły przewraca po stołkach, po kątach — — —
Szaleją od tej głuchej, gwiżdżącej muzyki,
obłęd w szyję mnie kąsa i w pętle mnie plata...

Aa!... tu lampa... przewrócić! Niech gore wraz ze mną!
Płomień bucha w portjery, zły żywioł się budzi...
W oczach krwawo, dym dusi kurzawa przyziemna.
Zegar, zegar się pali! Nie gasić! Precz ludzie!!!....

KOH-I-NOOR
Fabryka ołówków
L. i C. HARDTMUTH
Reprezentacja na Polskę Bernard Ratz
Kraków, Andrzeja Potockiego 3.

wykupno weksli odbywać się będzie w 6 kasach. W prawem skrzydle urządzono specjalny oddział z dwoma kasami, gdzie załatwiać się będzie wykupno marek polskich i wymiana banknotów na bilon. Obok mieszczą się obszerne ubikacje przeznaczone na sortownię pieniędzy. Od strony ulicy Zacisze znalazł pomieszczenie obszerny skarbiec, w którym deponowane będą pożyczki państwowe, oddane do lombardu. Obok głównej hali mieści się biuro dyrektora Michalika. Ogółem na samym parterze mieścić się będzie 11 kas co umożliwi sprawne i szybkie obsłużenie interesentów. Na parterze umieszczona jest centrala telefoniczna Banku, a wszystkie wydziały posiadają telefony wewnętrzne.

Na pierwszem piętrze mieści się biuro dyrektora Makowskiego, salka komitetu cenzorów i obszerna sala posiedzeń, której ściany wykładane są drzewem, a okna posiadają bardzo ładne witraże. — Sala pomieścić może około 80 osób. Jedna z sal przeznaczona jest na biuro dla mającego być założonym związku wyrównawczego. Pierwsze piętro mieści obszerne dwie hale bankowe i to jedną w której znajdzie pomieszczenie wydział dyskontowy (reeskont weksli) i drugą z wydziałem pożyczek państwowych. W hali tej, gdzie załatwiane będą sprawy kupna i sprzedaży pożyczek państwowych i ich konwersji umieszczono 2 kasy. U wejścia na pierwsze piętro tablica pamiątkowa wymienia nazwiska inicjatorów projektodawców gmachu.

Drugie i trzecie piętro mieści mieszkania dla dyrekcji i urzędników banku. Na czwartem piętrze urządzono jadłodajnię dla urzędników, a obszerne garderoby dla urzędników pomieszczono w suterynach.

Cały gmach posiada centralne ogrzewanie, obszerne i jasne korytarze, a całe wewnętrzne urządzenie, wyposażone w najnowsze zdobycze techniczne umożliwia Bankowi Polskiemu szybkie obsłużenie klientów, a Kraków zyskuje nowy, monumentalny gmach, będący ozdobą ulicy Basztowej.

Z przemysłu naftowego

Przemysł naftowy powstaje w powiecie nowosądeckim woj. krakowskiego. Przemysł naftowy dotychczas w tym powiecie prawie nie istniał. — Rafinerja w Limanowej przerabiała ropę, sprowadzaną z innych powiatów, zaś rafinerja w Klęczanach — urządzona na małą skalę — przerabia ropę z własnej, lecz płytkiej kopalni.

Obecnie wiercone są dwa szyby — jeden w Klęczanach, drugi w Librantowej — zamierzone jest wiercenie na 2000 metrów. Są to pierwsze próby wyzyskania miejscowych terenów w głębokiem wierceniu, które mają wszelkie dane powodzenia.

Ropa nowosądecka, która występuje na głębok. 80 m., należy do najlepszych gatunków, bo zawiera do 45 prc. benzyny i tyleż doskonałej waseliny. Kapitał zagraniczny pilnie śledzi postępy tych wierceń i jeżeli przewidywania naukowe, wróżące tej miejscowości dużą przyszłość, nie zawiodą, powiat nowosądecki pokryje się siecią szybów.

KRONIKA KRAJOWA

PODATEK WĘGLOWY. Z powodu użycia w umowie likwidującej ostatni strajk w przemyśle Gór. Śląskim terminu „zniesienie podatku węglowego", wyjaśnić należy, iż stosownie do porozumienia Ministerstwa Skarbu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu pobór tego podatku został od dnia 15 lipca br., jedynie zawieszony, zniesienie zaś podatku nastąpić będzie mogło dopiero po uchwale ciał prawodawczych, które pobór tego podatku w swoim czasie uchwaliły.

PODATEK DOCHODOWY WE WRZEŚNIU. Ministerstwo Skarbu zarządziło, by pobór podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę w miesiącu wrześniu 1924 r. dokonany był w dotychczasowym trybie według skali ustalonej dla potrąceń podatku w miesiącu maju 1924 r.

FAŁSZYWE PIĘĆDZIESIĘCIOGROSZÓWKI. Ostrzegamy przed przyjmowaniem fałszywych pięćdziesięciogroszówek, które pojawiły się w tych dniach w obiegu. Są one bardzo nieudolnie wykonane z jakiejś mięszaniny ołowianej, bardzo mało podobnej do niklu, z którego wykonane są prawdziwe monety pięćdziesięciogroszowe.

SREBRNE DWUZŁOTÓWKI. Mennica angielska wysłała już do Warszawy wzory srebrnych dwuzłotówek, zamówionych u niej przez Rząd Polski. Wzory te po zaakceptowaniu niezwłocznie zostaną odesłane do Angiji, pierwszy zaś transport monet srebrnych nadejdzie do Warszawy w połowie września.

POŻYCZKA DOLAROWA. W dniu 1 październiika br. odbędzie się ciągnienie premjowej pożyczki dolarowej. W związku z tem ustaje ostatnio wyzbywanie się pożyczki i zaofiarowywanie jej Bankowi Polskiemu, a natomiast wzmogło się zapotrzebowanie premjowki dolarowej w bankach, oddziałach PKO., oraz w Banku Polskim.

LOMBARDOWANIE AKCJI PRZEZ P. K O. Dowiadujemy się, że w październiku br. PKO. ma rozpocząć udzielanie pożyczek pod zastaw akcji.

(r) **KRAKOWSKA MIEJSKA FABRYKA WĘDLIN I PRZETWORÓW MIĘSNYCH S. A. W KRAKOWIE.** Dnia 8 sierpnia odbyło się organizacyjne, walne zebranie Krakowskiej Miejskiej Fabryki Wędlin, sa którem wybrani zostali do Rady Zawiadowczej jako delegaci gminy m. Krakowa wiceprezydent Rolle, dr. Müller, poseł Holeksa, dr. Lang i Bialik oraz jako przedstawiciele akcjonarjuszów W. Marchwicki, wiceprezydent Wielgus, sekretarz Izby Handlwej dr. Beres, dr. H. Lang, generał Czikiel, A. Lizak, rektor dr. J. Nowak, dyr. J. Lichtenstein, senator Bojko, senator Średniawski, J. Zachara, redaktor Rączkowski, adwokat dr. Bardel, adwokat dr. E. Fischer, J. Głąb i dr. J. Wittek. Członkami Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: dyrektor Izby Obrachunkowej J. Krzyżanowski, dyr. L. Rączkowski i inż. K. Kulczyński oraz jako zastępca dr. Czapliński. Pierwsze posiedzenie Rady Zawiadowczej odbędzie się 2 września o godzinie 11-tej

NARADA W SPRAWIE DROŻYZNY. W dniu 2 września o godz. 11 rano w sali konferencyjnej Ministerstwa Skarbu odbędzie się narada w sprawie polityki Rządu w dziedzinie eksportu i importu produktów rolnych.

SYNDYKAT RAFINERÓW W WARSZAWIE. W celu ujednostajnienia działalności rafinerji naftowych na rynku krajowym i polepszenia możności zbytu toczą się w Warszawie pertraktacje przedstawicieli rafinerji w celu założenia syndykatu dla wspólnej sprzedaży nafty, benzyny, parafiny i oleju gazowego w kraju. Sprawa powstania tego syndykatu jest w znacznym stopniu zależna od stanowiska Polminu.

WEKSLE PROTESTOWANE TRAKTOWANE JAKO WALUTY. Jak nas informują, na granicy polsko-gdańskiej zdarzają się ostatnio niezwykłe wypadki. Kupcy jadący do Gdańska, przy których władze celne znajdują zwykłe weksle, nawet protestowane, są zatrzymywani i pociągani do odpowiedzialności za szmugiel walut. Urząd prokuratorski w Starogardzie wszczął kilka spraw na tem tle.

BANKOWE „CZARNE LISTY DŁUŻNIKÓW". Prasa warszawska donosi, że od pewnego czasu prawie wszystkie banki w Polsce zaprowadziły t. zw. „czarne listy dłużników". W sferach kupieckich panuje z tego powodu wielkie niezadowolenie, gdyż najmniejsze opóźnienie ze strony płatnika powoduje natychmiastowe umieszczenie na kompromitującej liście. Nic dziwnego, że kupcy narzekają na tego rodzaju zarządzenie, gdyż będąc umieszczeni na czarnej liście, tracą kredyt, co najmniej zaś napotykają na większe jeszcze niż dotychczas trudności w uzyskaniu pożyczki wekslowej względnie kredytu dyskontowego. W obecnym natomiast okresie zastoju i chronicznego braku gotówki, opóźnienie w regulacji zobowiązań, zachodzi nawet w najpoważniejszych i ekonomicznie najsilniejszych przedsiębiorstwach.

BANKNOTY 500 I 1.000 GULDENOWE W GDAŃSKU. Bank Gdański puścił w obieg banknoty po 500 i 1.000 guldenów.

KRONIKA ZAGRANICZNA

MISJA HANDLOWA. Mer miasta Dijon z misją francuskiego ministerstwa handlu udaje się do Polski, Rumunji, Czechosłowacji i Austrji.

LINJA OKRĘTOWA GDAŃSK-LONDYN. Firma „United Baltic Corporation" otwiera parowcami „Baltaria" i „Baltriger" bezpośrednią komunikację morską Gdańsk-Londyn. Wyjazd do Londynu nastąpi w każdą sobotę po południu, powrót z Londynu w każdy piątek wieczorem odnośnie w sobotę rano. Dalsza jazda okrętów tych do Kłajpedy i Libawy nastąpi z Gdańska w każdą środę po południu.

NADWYŻKA DOCHODÓW KOLEI SZWAJCARSKICH od stycznia do końca lipca br. wynosiła 72 miljony franków szwajcarskich.

HANDEL ZAGRANICZNY JUGOSŁOWIAŃSKI. W pierwszem półroczu br. wywóz wyniósł 1 mil. 584 tys. tony wobec 1,274.000 w roku ubiegłym.

PRODUKCJA BURAKÓW CUKROWYCH W JUGOSŁAWJI wyniesie w r. b. 90.000 wagonów. Cena buraków ustalona została przez mieszaną komisję, złożoną z przedstawicieli rządu, producentów i cukrowników na 30 din. za 100 kg.

GIEŁDA LWOWSKA

Lwów, 25 sierpnia. Bank Hipoteczny 0.75, Bank przemysłowy 0.61, Browary 11.00, Chodorów 7.70, Cegielski 0.80, Ćmielów 0.83, Ojkos 4.40, Parowozy 0.60, Pezet 0.26, Polskie Tow. budow. 0.22, Rakszawa 4.35, Siersza elektryczna 0.42, Siersza górnicza 6.80, Sole potasowe 6.65, Zieleniewski 14.75.

Giełda poznańska

Poznań, 25 sierpnia. Bank Przemysłowców 4.00, Bank Młynarzy 0.90, Arkona 2.30, Cegielski 1.00, Centr. Rolników 0.60, Centr. Skór 3.20, Goplana 3.80, C. Hartwig 0.80, Herzfeld Victorius 6.50, Dr Roman May 29.00—28.50—29.00 Młyn Poznański 1.90, Płótno 0.55, Pozn. Sp. Drzewna 1.20—1.15, Unia 9.50—9.00, Wytw. Chemiczna 0.45, Zjednocz. Brow. Grodz. 2.20.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 25 sierpnia. Zieleniewski 180 tys., Silesia 23 tys., Fanto 230 tys., Gal. Karpaty 182.000, Galicja 1.310 tys., Schodnica 290 tys., Kompas 16 tys., Goleszów 850 tys., Lumen 10.800, Bank małopolski 6.100, Bank hipoteczny 10.100, Portland cement 476 tys., nafta 205 tys., Browary lwowskie 138 tys., Mraźnica 51.500—58.000, Tepege 54—55 tys.

ZŁOTY POLSKI W DNIU 25 SIERPNIA 1924 R. Gdańsk złoty 107.48—108.02, przekaz na Warszawę 106.48—107.52, Zurych przekaz na Warszawę 102.50, Londyn przekaz na Warszawę 23.60, Nowy Jork przekaz na Warszawę 19.25, Ryga przekaz na Warszawę 102, Berlin przekaz na Warszawę 79.95—81.56, przekaz na Katowice 80.09—81.71, Wiedeń złoty 13510, przekaz na Warszawę 13550—13650, Praga złoty 649—655, przekaz na Warszawę 650—656.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada!

Poszukuję
Lokalu sklepowego
z oknem wystawowem
w obrębie plant, dla poważnego przedsiębiorstwa handlowego, za odstępnem, ewentualnie przyjmę właściciela lokalu na wspólnika. Zgłoszenia do Adm. „Kur. Wiecz." pod W. W.

Stemple stalowe
Stemple do tutek. Pieczęcie metalowe i kauczukowe, monogramy srebrne i złote wykonuje Józef Marczyk, rytownik Kraków, ul. św. Tomasza L. 25, róg Szpitalnej. 959

Poszukiwany
młody pomocnik biurowy władający językiem polskim i niemieckim. Zgłoszenia pisemne do firmy D. Bincer, Radziwiłłowska 8 B.

Zamienię duży pokój z kuchnią w Rynku gł. na 2—3 pokoje z komfortem najchętniej w okolicy plant dopłata odpowiednia. Zgłoszenia pod tysiąc dol. do K. W.

„MATURA" Kraków Grodzka 60
KOMPLETY GIMNAZJALNE
klasy I i II (ewentualnie III i IV)
matem., przyr. i human. — dla osób płci obojga otwarte zostaną z początkiem września pod kierow. Związku Profesorów. — Program i system szkół państwowych. — Informacje i zapisy od godz. 12 do 2-giej.

Kursy dywersyjne w Mińsku

Jak Sowiety szkolą przyszłych kierowników band dywersyjnych

Warszawa. (Tel. wł). Jak się Wasz korespondent dowiaduje organa naszej policji politycznej, posiadają materjał dowodowy odnoszący się do istnienia kursów dywersyjnych w szkole wojskowej w Mińsku. Na obecnym kursie znaduje się **300 uczniów, którzy po zdaniu specjalnego egzaminu**, wysłani zostaną na terytorjum polskie jako kierownicy band dywersyjnych.

Aresztowanie znanej działaczki komunistycznej

Warszawa. (Tel. wł). Organa policji politycznej dokonały aresztowania znanej działaczki komunistycznej, sekretarki centralnego komitetu komunistycznego młodzieży, niejakiej Romy Frylińżanki. Aresztowana komunistka była łącznikiem między żydowskiemi i polskiemi organizacjami komunistycznemi. Aresztowana w swojem mieszkaniu przy ul. Pawiej zajętą była w chwili wkroczenia policji opracowywaniem referatu p. t. „O stanie naszej organizacji".

Francja wobec paktu gwarancyjnego

Warunki udziału Francji w konferencji rozbrojeniowej.

Paryż, (tel. wł.). Odpowiedź rządu francuskiego w sprawie projektu Ligi narodów o wzajemnem niesieniu pomocy przez państwa zaznacza przyłączenie się Francji do tego projektu i nalega przytem na konieczność wzajemnego rozwiązania sprawy rozbrojenia i sprawy bezpieczeństwa. Odpowiedź ta wskazuje dalej na to, że koniecznem jest uprzednie zorganizowanie systemu gwarancji bezpieczeństwa, zanim Francja będzie się mogła zgodzić na wzięcie udziału w konferencji rozbrojeniowej. Do tej chwili Francja odrzuca wszelką dyskusję nad sprawą redukcji zbrojeń lądowych i powietrznych. Aby Niemcy mogły być dopuszczone do zawarcia odpowiedniego paktu, muszą uprzednio dać efektywną gwarancję swoich szczerych intencyj przestrzegania zobowiązań międzynarodowych.

Tajemnicze sygnały z Marsa

Wiedeń. (Tel wł). Telegraphen Company: Pisma donoszą z Vancoover: Po przejęciu przez stacje iskrową w Point Grey tajemniczych sygnałów iskrowych wszystkie stacje radiotelegraficzne floty amerykańskiej na Oceanie Spokojnym otrzymały polecenie śledzenia tych tajemniczych znaków iskrowych.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 26 sierpnia 1924

AKCJE	Transakcje w złotych dziś	25/VIII.
Bank Przemysłowy . . .	0·89—0·87	0·59
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski	0·45	0·45
Ziemski Bank Kredyt. . .	0·20	0·20
Powszechny Bank Kredyt.		
Bank Komercjalny . . .		
Bank Zw. Spółek Zarob.		6·25—6 50
„Tohan"		0·53—0·55
„Tehate"	3·00	2·80
„Impex"		
Bracia Rolniccy		
„Pharma"	1·00	1·00
„Polski Glob"	0·24	
Żegluga Polska		
Zieleniewski	12·50—13·00	14·25—13·50
Cegielski, Poznań . . .	0·80—0·77	0·82—0 84
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Trzebinia", ...	1·00—0·95	1·00—1·05
Rohn, Zieliński i Ska .		
Orthwein, Karasiński i Sp.		
Herzfeld-Victorius . . .		
„Pocisk"	2·00	2·00
Warsz. Parowozy	0·50	0·55—0·53

AKCJE	Transakcje w złotych dziś	25/VIII.
Automotor		
Górka	21·00—20·00	23.00
Siersza	5·50 - 5·90	6·25
Tepege	3·70—3·55	3·80—3·50
Polska Nafta	0·50—0·48	0·51—0·52
„Pokucie" . .	0·45	0 50
Oikos		
Pezet		
Strug	0·90—0·80	
Syndykat Kosz., Kraków .		
S. W. Niemojowski . . .	0·90—0·78	
Tłuszcze Trzebinia . . .		
Azot		
Elektr. Siersza		0·26
Porcelana Cmielów . . .	0·75	0·87—0·89
„Krakus"	1·10—1·05	1·10—1·07
Chodorów	6·75—7·00	6·75—7·00
Chybie	9·50—10·0Q	10·00—11·00
A. Piasecki	1 30—1·45	1·50
Garbarnia	9 75	
Fabr. kap. w Myślenicach		
4% listy Tow. Kr. Ziem. (100 K.).		
4½% listy zast. Tow. Kr. Ziem. (100K.).		

Kraków, 26 sierpnia. Niepewne stanowisko parlamentu niemieckiego wobec uchwał londyńskich podziałało ujemnie na giełdy zagraniczne. Nic też dziwnego, że słabsza tendencja giełd zagranicznych odbija się ujemnie na giełdach polskich, co łącznie z brakiem gotówki wywołuje od kilku dni zmniejszenie się ruchu w efektach i obniżanie się kursów. To też na dzisiejszej giełdzie nastrój dla efektów wybitnie zniżkowy. Stosunkowo najwięcej ucierpiały papiery arbitrażowe i to zwłaszcza Siersza Górnicza, której strata na kursie wynosiła przeszło 20 procent. Wogóle wszystkie papiery poniosły straty kursowe, a zniżkowo również kształtowały się tranzakcje w interesach ultimowych. — Przy końcu zebrania, na skutek mocniejszych kursów warszawskich poprawił się kurs Chodorowa oraz z arbitrażowych Tepege. W egzotach zaledwie 4 tranzakcje, Jaworzno straciło od wczoraj 4 złote.

W dewizach obroty najsłabsze za cały okres wakacyjny i to w ilości 7 tranzakcyj. Zniżkowo Londyn, bez zmian N. Jork, mocniejszy Zurych.

EGZOTY.

Jaworzno drobne 23.50, Gazy zachodnie 5.00—4.40, Nobel 2.40 (towar).

WALUTY I DEWIZY W OBROTACH BANKÓW.

Waluty: Korony czeskie 15.50.

Dewizy: Nowy Jork 5.21 (czek), Szwajcarja 98.10—97.85, Londyn 23.35—23.3.0

GIEŁDA WARSZAWSKA

. Warszawa, 26 sierpnia.

Bank Handlowy 7.80—7.95, Bank dla Handlu i Przemysłu 1.95—2.10, Bank Zachodni 2.45—2.30, Bank Związku Spółek Zarobkowych 6.75, Polski Bank Przemysłowy 0.61, Strem 15.50, Sole potasowe 6.50, Chodorów 7—7.15, Warszawski Cukier 5.70—6.10, Warszawskie Tow. Kopalń Węgla 7.80—7.60 Cegielski 0.87—0.93, Parowozy 0.56, Pocisk 2—2.25, Zieleniewski 14, Zawiercie 37—36, Żyrardów 61.50—61, Haberbusch 6.25—6.50, Nobel 2.35—2.30, Spirytus 2.45- -2.40.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 26 sierpnia. **Dewizy: Nowy Jork 5.18 i pół. Londyn 23.35—23.32 i pół. Paryż 28.15 do 28. Wiedeń 7.32 i pół. Praga 15.59. Włochy 23.10. Belgia 25.95—25.70. Szwajcarja 97.30—97.25. Holandja 201. Kopenhaga 84.10. Stokholm 138 i jedna czwarta.**

Miljonówka 0.68—0.69. Bony złote 0.88—0.86, Pożyczka złota 6.80. Pożyczka dolarowa 2.80—2.85.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 26 sierpnia. (PAT.). **Otwarcie giełdy. Holandja 206.60. Nowy York 534. Londyn 23.95. Paryż 28.77. Medjolan 23.60. Praga 16.02½. Budapeszt 0.0070. Bukareszt 2.52. Belgrad 6.60. Sofja 3.85. Wiedeń 0.0075¼.**

Znowu aresztowanie szpiegów

Warszawa. (Tel. wł). Z Wilna donoszą: Wczoraj aresztowano tutaj 2 członków **organizacji szpiegowskiej** w chwili gdy usiłowali przekupić funkcjonarjuszy policji politycznej, chcąc uzyskać od nich fałszywe paszporty zagraniczne.

Serdeczny list Mac Donalda do Herriota

Paryż. (Tel. wł). „Matin" dowiaduje się, że Herriot otrzymał od Mac Donalda bardzo serdeczny list, którego głównym tematem jest podróż obu premierów do Genewy.

Sytuacja w Berlinie niewyjaśniona

Berlin. (Tel. wł). Wczorajsze rozprawy w sejmie Rzeszy nie wyjaśniły położenia parlamentarnego, jedno tylko jest pewnem, że niemiecka partja narodowa nie skrępuje swoich posłów przymusowem głosowaniem.

Odnalezienie zaginionych lotników

Wiedeń, (tel. wł.). „Neues Wiener Tagblatt" donosi z Rzymu, że wczoraj otrzymano tam telegram z Waszyngtonu, donoszący, iż lotnik Locatelli i jego towarzysz zostali odnalezieni w dobrym stanie koło miejscowości Keoon na południowem wybrzeżu Grenladji.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

OBJĘCIE URZĘDOWANIA PO POWROCIE Z URLOPU GENERALN. DYREKTORA POCZT I TELEGRAFÓW. Generalny dyrektor poczt i telegrafów p. Jan Moszczeński, po ukończeniu urlopu wypoczynkowego objął z dniem 25 bm. urzędowanie.

(d) **OTWARCIE OFERT NA BUDOWĘ MIEJSKIEGO DOMU MIESZKALNEGO W KRAKOWIE.** Dziś o godz. 12 w południe w magistracie nastąpiło otwarcie ofert na budowę miejskiego domu mieszkalnego przy alei Słowackiego w Krakowie. Wpłynęło dwadzieścia kilka ofert. Szczegółowe rozpatrzenie ofert oraz decyzja magistratu nastąpi później.

(d) **POŁĄCZENIE KAS CHORYCH.** We wrześniu br. nastąpi połączenie kasy chorych m. Krakowa, która obejmuje miasto Kraków i Podgórze z powiatem podgórskim, z kasą chorych dla dawnego powiatu krakowskiego.

(d) **NAPRAWA TORU TRAMWAJOWEGO PRZY UL. GRODZKIEJ.** Od szeregu tygodni przeprowadza magistrat robotę nad naprawą toru tramwajowego linji Nr. 1. na ulicach Florjańskiej i Grodzkiej. Ulice te są zupełnie zamknięte dla ruchu kołowego. Należy tu zwrócić uwagę, iż na ulicy Grodzkiej odbija się stary asfalt, którego odłamki zasypują przechodniów. Niepraktycznem jest też zamykanie ul. Grodzkiej w czasie, kiedy ruch w mieście zaczyna się ożywiać.

(d) **KRADZIEŻ DOLARÓW.** Wawrzyniec Domożek z Adamowej pow. Mława doniósł, iż w dniu 25 bm. rano skradziono mu w państwowym urzędzie pośrednictwa pracy przy ul. Podzamcze 30, z kieszeni marynarki 100 dolarów w 4 banknotach po 25 dolarów.

(d) **TRUP W ZAMKNIĘTEM MIESZKANIU.** W poniedziałek 25 bm. stróż domu przy ul. Sławkowskiej 11, doniósł, iż w mieszkaniu lokatora Sakowskiego, który wyjechał na letnisko, zamieszkuje jego krewna w podeszłym wieku. Osoba ta od 23 bm. nie opuszczała mieszkania, na pukanie zaś do drzwi, zamkniętych od wewnątrz, nikt nie reagował. — Urzędnik policyjny wraz z ślusarzem dokonali otwarcia wymienionego mieszkania i znaleźli ową kobietę martwą na łóżku. Stwierdzono, iż śmierć nastąpiła przez 24 godzinami. Lekarz dzielnicowy stwierdził śmierć wskutek poparzenia. Na zmarłej zapaliły się, jak stwierdzono, suknie, gdy nalewała spirytus do maszynki. Tożsamości osoby nie stwierdzono.

(d) **SAMOBÓJSTWO NA CMENTARZU.** Dziś rano na cmentarzu rakowickim znaleziono człowieka lat około 40 z popodcinanemi żyłami i poderżniętym gardłem. Obok niego leżała pokrwawiona brzytwa. Dawał on słabe znaki życia. Wezwane pogotowie przewiozło go do szpitala w bardzo ciężkim stanie. Zdołano stwierdzić, iż desperat nazywa się Władysł. Mac i jest profesorem gimnazjalnym w Stanisławowie. Powód samobójstwa nieznany.

Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:

OJA PARFUMERIE — PARIS
Józef Lax i Syn, Kraków, Zwierzyniecka 6.

Na raty!
NAJWIĘKSZY W MAŁOPOLSCE
skład fortepianów, pianin i fisharmonii. **Helena Smolarska**
Nadszedł wielki transport tanich instrumentów **Kraków, ul. Szewska 9.**
Na raty!

Artykuły gospodarcze

„ŻELAZO" Florjańska l. 34, poleca naczynia i maszyny kuchenne i narzędzia rzemieślnicze.

Gąbki, irchy do powozów, lakiery i masy do podłóg **Wiktor Wandarer, Kraków, Szewska 21**, Telefon 3520.

Adolf Sattler, Gertrudy 24, Tel. 4162, poleca naczynia aluminjowe, artykuły turystyczne i t. p.

Farby, lakiery, oraz artykuły gospodarcze poleca najtaniej **L. Weinaling, Kraków, ul. Grodzka l. 26**, Telefon 1596.

Oliwę do podłóg bezwonną poleca firma **S. Wojciechowski & R. Zak** Skład farb i materjałów **w Krakowie, Karmelicka 21**, Telefon 3528.

Szczotki, pendzle, artykuły domowo-gospodarcze, hamaki, leżaki, poleca najtaniej **M. J. Berger, Kraków, Plac Szczepański l. 9.**

Tomasz Mężyk, Handel materjałów, Skład farb, lakierów, pokostu, nafty, benzyny, olej mineralny i t. p. **Kraków, Pl. Szczepański L. 8.**

SKŁAD FABRYCZNY
pasty do obuwia i podłóg
„DOBROLIN"
M. SIEROTWIŃSKA
Kraków, ulica Sienna l. 12.

Biżuterja

Brylanty, perły, złoto i biżuterję
kupuje i sprzedaje firma
FEIGENBAUM i FUTTERWEIT
Kraków, ulica Grodzka l. 29.

Delikatesy

Allerhand Maurycy hurtowny i detaliczny skład delikatesów, sery, likiery, wina, **Pl. Szczepański 2**, Telefon 1059.

Dywany

Najtańsze źródła zakupu dywanów perskich tylko we firmie **Lowkowicz i Juran, Grodzka 39.**

Farbiarnie

Farbuje chemicznie, czyści wszelką garderobę w 24 godzinach po cenach przystępnych **Schmausowa, ulica Grodzka l. 71.**

Futra

Futer największy wybór w doborowym gatunku po niskich cenach poleca firma:
Antoniego Trąbki Syn
Kraków, ulica Szewska L. 12.
Tel. 3464. Tel. 3464

Futra paryskie modele poleca **Józef Elsen, Kraków, Florjańska l. 36.**

Futra we wielkim wyborze, oraz pracownia kuśnierska **M. Mond, Kraków, Rynek gł. 11.**

Pracownia i Skład futer **Tadeusza Sierpińskiego, Kraków, Florjańska 32.**

Pracownia futer St. Rachtan, Karmelicka Nr. 8 przyjmuje wszelkie roboty kuśnierskie, ceny niskie.

Skład futer i Pracownia kuśnierska **H. Fink, Rynek 12**, w podwórzu. Poleca po cenach konkurencyjnych futra, szale, lisy i t. p.

Zakład i pracownia kuśnierska Paweł Halpern, Grodzka 42, w podwórzu, poleca po najtańszych cenach płaszcze seal-skinowe, raglany futrzane, lisy i szale.

Zakład kuśnierski Stanisława Ziembińskiego, ul. Kopernika l. 6, wykonuje po zniżonych cenach wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące na czas i bardzo starannie.

Galanterja

Koszule jedwabne w wielkim wyborze poleca magazyn nowości dla panów **Braci Landwirtn, Kraków, Grodzka 46.**

Magazyn nowości S. Haber, Kraków, ul. Sienna 14, poleca bieliznę, kapelusze, krawaty i t. p. po cenach najniższych.

Skład bielizny i płócien pod firmą **F. Bałabuszyński, Kraków, Szewska 10.**

Bieliznę męską i damską oraz pończochy, skarpetki, krawaty i t. p. poleca najtaniej firma **M. Pietron i Synowie, ulica Karmelicka l. 12.**

Włodzimierz Car, Magazyn towarów modnych męskich i damskich **w Krakowie, Sławkowska 8.** Ceny konkurencyjne

Fabryka bielizny i trykotarzy S. A. Kraków-Podgórze, ul. Dąbrowskiego l. 15, Tel. 4419. Poleca swe znane z dobroci wyroby.

NA RATY!
wielki wybór płócien, pluszy, aksamitów, materji na ubrania damskie i męskie oraz bieliznę męską damską i t. p. poleca
Grodzka 60, II p. (front).

Herbata

Herbata Bracia K. & C. Popowy. — Reprezentacja i skład hurtowny na Małopolskę i Kresy **T. Cieśliński i Ska, Kraków, Florjańska 14** Telefon 117.

Konfekcja damska i męska

Ubrania męskie i dziecinne oraz raglany poleca **Wohlmuth i Rubin, Grodzka 61**, vis a vis kościoła ewangelickiego.

Ubrania męskie i dziecinne oraz wielki wybór raglanów po cenach zniżonych poleca **Dom konfekcyjny, ulice Grodzka 26.**

Na raty ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary z własnej lub dostarczonej materji poleca **Józef Kumala, Kraków, ul. Szczepańska l. 11.**

Najtaniej i najlepiej kupić garderobę męską w Magazynie ubiorów męskich **„Szyk", Mikołajska 12.**

M. Reisman Magazyn konfekcji damskiej, **Kraków, Plac Dominikański l. 2.**

Magazyn konfekcji damskiej oraz futer **H. Sontag, Grodzka 25, 1 p.**, poleca po najniższych cenach najnowsze modele zagraniczne.

Wyprzedaż letniej konfekcji męskiej, ceny o 25% zniżone, w firmie **S. Strassberg, Florjańska 6.**

PŁASZCZE GUMOWE
najkorzystniej
A. BROSS
Kraków, ul Florjańska 44
narożnik obok bramy
Florjańskiej.

Zakład krawiecki Józefa Gajdy, Kraków-Dębniki, Rynek, wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące o 25% taniej.

K. BORNSTEIN
Kraków, ulica Florjańska l. 28, poleca swój bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych. Dla P. T. Urzędników znaczny opust.

Kosmetyka

Panie i Panowie! Nadeszła prawdziwa woda chinowa Pinauda przeciw wypadaniu włosów. **Leserkiewicz i Ska, Kraków, Pl. Szczepański 2.**

40 sztuk niezbędnych artykułów domowych kosmetycznych i gospodarczych wysyła za 10 zł. za pobraniem **Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, Garbarska 2.**

Okazja przez cały sierpień, 1 szampon do włosów, 1 pudełko proszku do zębów, 1 pasta do zębów, 1 flakon perfum, 1 duże mydło toaletowe, 1 woda kolońska, 6 sztuk tylko 2 złote. — **Lazarowicz, Garbarska 2.**

Krem czeremchowy, mydło czeremchowe, wodę czeremchową poleca **Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, ul. Garbarska 2.**

Maszyny do pisania

Nowak, Kraków, Grodzka 44, Tel. 3541. „Elo" do powielania, „Torpedo" do pisania.

Kasy kontrolne, maszyny do pisania naprawia i odnawia, dostarcza przybory do tychże, specjalista mechanik **Juljusz Hecker, Kraków, Marka 25**

Maszyny do pisania „Underwood", maszyny do rachowania „Odhner" **Ignacy Gross Spka, Kraków, Starowiślna 1**, Telef. 2190, **Lwów, Kopernika 9**, Telef. 502.

Maszyny do pisania i rachowania „National Cass Register", rekonstruuje, naprawia, przyjmuje abonamenta **K. Gilcharski, Kraków, Florjańska 32**, Telefon 2434.

Meble

Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracje wnętrz poleca **M. Pieszowski, Kraków, Mały Rynek 2**, Tel. 4136.

MEBLE stylowe, luksusowe etc. poleca **S. Manne ulica Szpitalna l. 6.** Telef. 4074. Rok założ. 1860.

Obuwie

Obuwie najelegantsze i trwałe zagraniczne po cenach bezkonkurencyjnie niskich, nabyć można tylko w dziale obuwia Tow. Handl. **Bracia Rolniccy S. A. Kraków, Sienna 2.**

Wytwórnia szewców krakowskich poleca o 25% taniej obuwie, **Kraków, Florjańska l. 29.**

Obuwie krajowe i zagraniczne po cenie fabrycznej poleca firma **Piccadilly, Karmelicka 9**, vis a vis Teatru „Bagateli".

Obuwie zagraniczne męskie, damskie i dziecięce marki „Tip Top" w najnowszych fasonach po cenach konkurencyjnych poleca firma **„Es-ka" Grodzka 43.**

Porcelana, szkło

Szlifiernia szkła i wytwórnia luster **Z. Feldmann, Kraków, XXII, Jana Tarnowskiego 5.**

Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr odp. **Kraków, Grodzka l. 63**, Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

W. Bazes, Rynek 35, Krzysztofory, poleca porcelanę, kryształy, słoje, **lustra witraże** i t. p., **naczynia szklanne do gotowania.**

Przybory szkolne

Przyborniki do rysowania Richtera oraz wszelkie przybory szkolne poleca Skład papieru i galanterji **Michał Słomiany, Kraków, ulica Sławkowska 24.**

Rowery

Rowery — Motory F. N. gumy i części składowe dostarcza **E. Kluska, Kraków, ulica Grodzka l. 63.**

Rowery słynnej marki „Budissa", drogowe po zł. 155 i 165, półwyścigowe 170 i 180 zł., wyścigowe 185 i 195 zł. poleca **Towarzystwo Handlowe „Irwing" Kraków, Grodzka 60.**

Różne

Wózki dziecięce odnawia precezyjnie. Gumy obciąga na poczekaniu **Plechowicz, ul. Mikołajska 7.**

Panowie! Najlepsze prezerwatywy poleca **Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański l. 2.**

DERMADONT pasta do zębów, **DERMA** proszek do zębów, **DENTOL** woda do ust, kremy i pudry twarzowe, wody kolońskie i kwiatowe puder i mydło dla dzieci wszędzie do nabycia.

Zakład rymarsko-siodlarski Józefa Górnickiego, Kraków, ul. Kościuszki 14. Wykonuje wszelkie roboty w zakres rymarstwa i siodlarstwa wchodzące po cenach nader przystępnych.

Wszelkie przybory i aparaty laboratoryjne, jakoteż odczynniki chemicznie czyste dostarcza Biuro inżynierskie **„Chemotechnika" Sp. z o odp. Kraków, Rynek Gł. 39.**

Fajki angielskie przedwojennej marki B. B. B. nadeszły do firmy **Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański 2 — Rynek gł. 17**

Sport

Dom sportowy L. Weindling, Kraków, ul. Grodzka 26, Telefon 1696. Rok założenia 1898 Piłka nożna, Tennis, Boks, Lekka atletyka, Szermierka. Na każde żądanie wysyła się cenniki ofrankowane.

Sukna

Skład sukna Hirsch i Adolf Eder, Kraków, Plac Dominikański 2, Telefon 2257.

Tapicerstwo

Zakład tapicersko-dekoracyjny Piotra Pałki, Florjańska 26 (wejście ul. św. Marka). Wykonuje wszelkie roboty w ten zakres wchodzące tak w miejscu jak i na prowincji. Na składzie stale utrzymuje wielki wybór kolder. Wykończenie sumienne. Ceny umiarkowane.

Transport

Spółka Akc. Dla Międzynarodowego Transportu Schenker i Ska, Kraków, ul. Pańska 9, Telefon Nr. 2122 i 2147.

Tow. transportowe „Rozwóz", Lubicz 9, Tel. 3519. Pospieszne przesyłki z Wiednia, clenie, przewóz, magazynowanie.

Cracovia Sp. transportowa, Dom spedyc.-komisowy, **Kraków, Grodzka 60**, Tel. 4075, **Wiedeń II, Praterstrasse 13**, Tel. 40.416, Spół. trans. Cracovia Grünberg et Co.

Biuro spedycyjne „Przewóz" i przedsiębiorstwo dowozowe Kolei Państwowych, Sp. z ogr. odp. **Kraków, ulica Długa l. 31**, Telefon 3063.

Technika, elektrotechnika

Hurtownia pasów skórzanych i wielbłądzich, szczeliw, węży etc. „Zenit" Sp. z o. o. **Kraków, Szpitalna Nr. 7**, Telefon Nr. 4231.

Artykuły techniczne i elektrotechniczne poleca najtaniej **S. Szajer, Kraków, Plac WW. Świętych 8**, Telef. 4154.

Najtaniej artykuły elektryczne rowery i części do tychże u firmy **Arnold Weissmann, Kraków, Szewska 13.**

Materjały elektrotechniczne dostarcza Biuro elektrotechniczne **Helfner i Berger, Kraków, Szewska 18**, Tel. 4153.

Materjały elektryczne, motory oraz wielki wybór świeczników **„Prąd" Gołębia 3**, Telefon Nr. 4553.

Instalacja Sp. z ogr. odp. **Zielona 7**, Telef. 4166, dostarcza kompletne urządzenia łazienkowe.

„Skała" Dom towarowy dla przemysłu roln. i techn. Spółka z ogr. odpow. **Kraków, Bracka 13.**

Materjały elektrotechniczne dostarcza najkorzystniej **R. H. Kowalski, Kraków, Garbarska 26.**

Świeczniki elektryczne w wielkim wyborze „Lux". Skład przyborów elektrycznych **Kraków, Plac Dominikański l. 2**, Telefon Nr. 3335.

Inż. Tadeusz Leszczyński. Biuro i sklep, Kraków, Grodzka 65. Wykonuje instalacje elektryczne, gromochrony, dostarcza materjały elektrotechniczne i techniczne. Lampy i abażury gotowe i na zamówienie

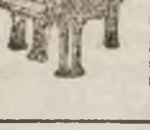
Kurki, wentyle, uszczelnienia gumowe, fibrowe i skórkowe **H. Spira, ulica Zwierzyniecka 23.** Telefon 4394.

LOKOMOBILE
LANZA i WOLFA
Motory ropne Diesle
Maszyny drzewne i cegielniane
dostarcza natychmiast
Inż. Wacław Gąsior i Ska
Kraków, Karmelicka 14, tel. 4070.

Węgle

Krakowskie Biuro Handlowe Kraków, Florjańska 9, I p. Tel. 1067, sprzedaje hurtownie i detalicznie węgiel krajowy „Brzeszcze", „Bory", górnośląski „Eminenz". Dla zakładów przemysłowych znaczne opusty i udogodnienia kredytowe.

CHLORODONT

NA RATY!

ROK ZAŁ. 1880.
FORTEPIANY, PIANINA
w wielkim wyborze, w najstarszym składzie
Z. RABY NAST.
Kraków, św. Anny 3. Tel. 465.

Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego" Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel. 1310)